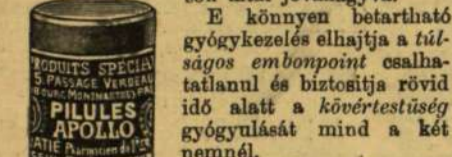

Vértess-féle sóborszesz Minden házbán szükséges.

Testesség, Kövértestűség.

Hogy nyúlunkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk a Píluless Apollót...

Ez a titka minden elegáns hölgynek, ki nyúlunk és fiatalos alakját meg akarja őrizni...

J. Ratié, Pharmacien, 5, Passage Verdean, Paris (9e).

Raktár Berlinben: B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.

Ausztria-Magyarországban: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12.

Ha szép akar lenni,

Végh nével elállított Angyal-crémot vegyen, mely egy tétel elfogyasztása után elűntet szepőt, májfoltot, pattanást, hámhullást, miteszert, orrvörösséget, korább hülyeséget...

ANGYAL-CRÉMET,

az biztosítva van minden arczszépségség ellen. Egy tétel 1 koronás kapható az „Angyal” gyógyszer-tárban Szolnok, Laktanya-körút.

Továbbá Török József gyógyszerárban, Budapest, Kira-y-u. 12 és minden gyógyszárban.

Szépítőszert a Balassa-féle valódi angol UGORKATEJ.

mely szonnal elűntet minden szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtkárt (mitesser), ránczot stb. és az arcznak friss ide-séget, fiataloságot kölcsönöz. Teljesen ár-talmatlan. 1 üveg 2 K, ehhez ugorka szappan 1 K, powder 1.20 kor

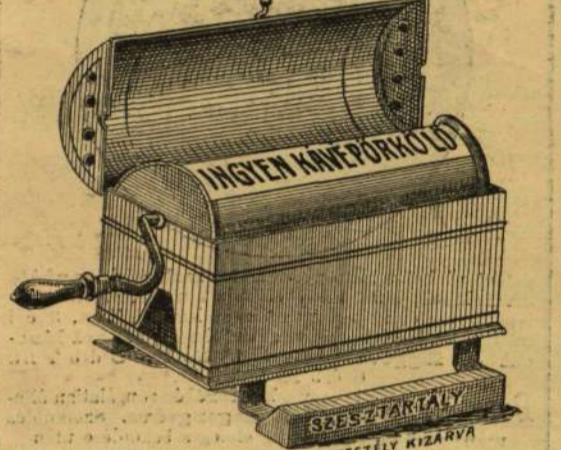
Főszékül: Balassa Kornél gyógyszerár, Budapest, dési hely: Erzsébetfalva 15.

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapestben: Török József gyógyszerárban Király-utca 12 és Andrassy-út 20. Dr. Egerer Leó „Nővér”-gyógyszárban, VI. Váci-körút 17 sz. Zoltán Béla gyógyszerárban, Szabad-ság-tér, továbbá a következő drogzárakban: Detsinyi Frigyes, Marokói-utca 2 sz., Fodor Márton, VII. Király-utca 41., Lux Mihály, IV. Muzsum-körút 7., Neruda Nándor, IV. Kossuth Lajos-utca 7., Molnár és Moser, IV. Koronaherceg-utca 11.

Advertisement for 'TÉL 1904.' featuring 'Amerikai Női Bluz' by Várady Béla, Budapest. Includes details about the fabric and price.

Szenzációs találmánynak

van elismerve a mi kárpótló-készletünk, a melynek egyetlen há-társától sem szabad hiányozni

INGYEN!

Készletünk egyszerű és mégis 70% megtakarítással jár, a mennyiben a pórköltséget semmit sem vesszük erejéből a kávé, mert azt párament-teszen pórköltséget és tülti.

- 1 kg. Portorikó-kávé 1.30 tr
1 kg. Góczy-kávé finom 1.60 tr
1 kg. Kuba-kávé 1.70 tr
1 kg. Mokka-kávé 1.40 tr
1 kg. Arany-jáva-kávé 1.40 tr

Vértess M. és fia kávé- és tea-kiváltó vállalat Duna-Földváron.

Advertisement for 'Kováts Béla' horse-drawn carriage, featuring an illustration of the carriage and text about its quality and price.

Advertisement for 'Császárfürdő' in Budapest, mentioning it is a thermal bath and a spa.

6 havi próbára!

3 havi hitel! Teljesen ingyen!

Csak 2 frt 20 és más reklámra világismert ez-rem óráinak ajánlására nincsen ez-rikség. Már évek óta küldöm magánvevőim teljes megelégedé-sére valódi amerikai antimagnes

zítva, 3 évi irábéli jótállással, szarvasbőr tokban, nikkelláncz és függővel 2 frt 25 árban, 3 drb 6 frt 50, 6 drb 12 frt 50. Ugyanaz dupla fedéllel 3 frt 50. Olcsó System Roskopf-órák ólomzár nélkül, mint azok min-denütt kis ársóok és kereskedők által eladtaknak, 1 frt 75. Pénz vissza! vagy becserelés rongzlatlan állapotban 6 hónapon belül megengedve. Szétküldés utánv. vagy a pénz előleges bektildése ellenében

KONRAD JÁNOS első óragyár által, Brűx 1138. sz. (Csehország).

Cs. és kir. felesek. becsüs. Kitanítotva a cs. kir. osztály birodalmi sással, arany és ezüst kiállítási érmekkel és 100,000 elismerő-levéellel a világ minden tájáról. Gazdagon illusztrált árjegyzékek 1000-nél több ábrával kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Advertisement for 'KWIZDA FERENCZ JÁNOS' pharmacy, mentioning Parisian exhibitions and various medicines.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid

csás és kir. szabadelismozott mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 kor. 80 fill.

Advertisement for 'Kwizda-féle Restitutions-fluid' featuring an illustration of a horse and rider, and text about its benefits for horses.

SCHÖNWALD IMRE magyar órásmester és ékszergyáros Pécssett 122. sz.

Legalkalmasabb, maradandó értékű ajándék-tárgyak!

Advertisement for 'SCHÖNWALD IMRE' jewelry, featuring illustrations of various items like crosses, medals, and watches, along with their prices.

VASÁRNAPI UJSÁG

50. SZ. 1904. (51. ÉVFOLYAM.) NAGY MIKLÓS. MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, DECEMBER 11.

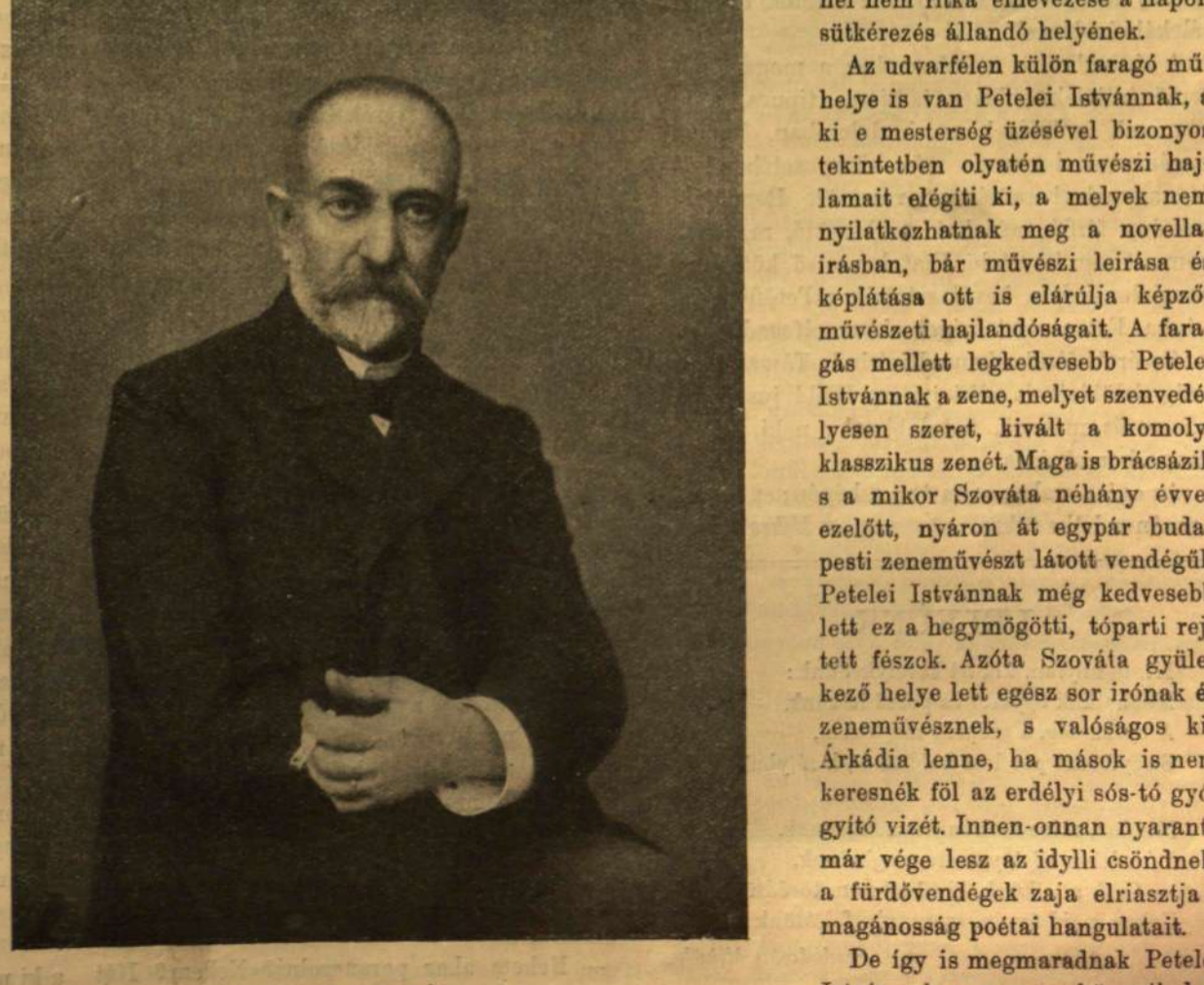
Előzetesi feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és... POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) együtt...

PETELEI ISTVÁN.

Hosszú hallgatás után, mely szokatlan gyorsan termő napjainkban, újra megszólalt a magyar irodalom kórusában Petelei István. Szava nem együtt hangzik a többiével, hanem különváltan, szinte magában szól. Régebben sem volt sok közössége a többi írőkkel, sem a mi szellemét, sem a mi hangját illeti; és nincs közössége velök most sem, elbeszéléseinek abban az új két kötetében, a mely 'Az élet' gyűjtőcím alá foglalva most jelent meg, s a melyet legutóbbi számunkban már méltattunk. Ezek az új elbeszélések egész érettségében mutatják ennek a jeles írónak kiváló talentumát, mely a világ zajától elhúzódva, szinte elrejtve termi alkotásait, úgy hogy a közönség csak sajátos műveit ismeri, míg írójuknak, az embernek, úgy szólna híret sem hallotta.

Azóta elvonultan él, az év három szakában Marosvásárhelyt, nyáron pedig Szovátán, ebben a sóstavas, kies fekvésű, kis faluban. A férfikora teljében levő író itt termékenyíti meg lelkét azokkal a benyomásokkal, a melyekből aztán őszön és télen át különös varázsszal ható lélekrajzait és történeteit szövi. Kis vályogházban, melyet készen vásárolt s maga alakított át különös díszességgű székely hajlékká, él itt az író feleségével, Korbuly Zsuzsánnával. A ház nemrégben még páratlan volt a maga nemében, mert Petelei István, a ki szenvedélyes és jeles fafaragó művész is, maga faragta és festette a háza portáját. Ez a porta igazán speciális magyar művészeti termék. Példát vehetnek róla az iparművészek. Három részre van osztva: nagy kapura (kocsik számára), kis kapura (bejárók számára) s az úgynevezett

szakállszárítóra. A nagy kapu felett ez a fel-írás: 'Isten segedelmével emelte e kaput Petelei István párfájával, Korbuly Zsuzsikával.' A kis kapu fölött Jakab Ödönnek, Petelei régi barátjának következő epigrammáját olvashatják az arrajárók: 'Vándor, e kis kapu nem akar kizárni; Csak azt mutatja, hogy merre kell bejárni.' A porta harmadik része meg épenséggel sajátos valami. Amolyan utczára nyíló páholy-féle, a mit Erdélyben szakállszárítónak szoktak nevezni. Hogy mi végre való, honnan a neve, azt nehéz eldönteni. Azt is mondják, hogy szó szerint megfelel a nevének: hajdanán a ház gazdája, ebéd után megmosván a szakállát, oda ült ki a napra, hogy megszáritsa. Azt is mondják, hogy efféle gyakorlati értelme nincs a szónak, hanem hogy egyszerűen képletes és az erdélyi nép-nél nem ritka elnevezése a napon sütkérezés állandó helyének.

PETELEI ISTVÁN.

Keveset szerepelt mindenkor Petelei István. Az a külső mozgalmasság, mely kiváló írók életét jellemezni szokta, teljesen hiányzik nála, s életének csak egy-egy megjelenő műve a jelző oszlópa. Életének külső menete ebbe a pár sorba foglalható össze: Született Marosvásárhelyen 1852-ben, középiskolai tanulmányait Kolozsvárott és Székelyudvarhelyen befejezve, 1872-ben Budapestre jött s elvégezte az egyetem bölcsészeti fakultását. De tanári pályára soha sem lépett. Visszavonult a szülei házhoz 1880-ig szépirodalmi munkálkodással foglalkozott. Ez évben hívták meg Kolozsvárra a 'Kelet' című laphoz, a hol rövid hirlap-írói pályáját megkezdte. Három év múlva a 'Kelet'-ből alakult 'Kolozsvári Közlöny' szerkesztője lett s ebben a munkakörében is figyelmet keltett ízlésével és ötletességével. 1892-ben, tizenkét évi hirlapírás után, megvált ettől a pályától.

* Az élet. (Képek és történetek.) Írta Petelei István I-II. kötet. Kiadta a Franklin-Társulat. Ára egy-egy kötetnek 2 kor. 50 f.

gyei, erdőségei, melyekben bolygva tölti legtöbb nyári délutánját. Ezeket a délutánokon vetődnek fel lelkében azok a mesemagvak, melyek később hónapok múltán gyönyörű elbeszéléssé nővekednek. Mert nyáron Petelei István nem ír. A nyár az ő számára a lélek pihenő szaka. Az év többi részében dolgozik, nem sokat, mert nincs is szüksége rá, s mert művészi öntudatossága sem engedi meg a szapora termelést. Elbeszélésein közvetlenül hatásuk mellett is megérik az író rendkívül művészi gondja, a mese hosszú érlelődése. Alakjai nagybárára az életből ellesett, megfigyelt alakok; képei és hasonlatai a szabad természetre utalnak, a melynek gazdag tárából minden költői lélek annyit meríthet. A szabad természet és az egyszerű nép ereje és zamatja érzik meg nyelvén is, a mely magas irodalmi színvonala mellett rendkívül gazdag nemcsak érdekes erdélyi szólásokban, hanem egyéni fordulatokban is. A magyar nyelvnek ezt a sajátos vonását talán a régi székiek népköltészeti termékek gyűjtése közben sajátította el.

Ilyen dolgozási mód mellett is Petelei termékeny íróink közé sorolható. Bár csak harmincz éves korában, 1882-ben lépett föl első kötetével: a «Keresztek»-kel, két évtized alatt a jelenlegiekkel együtt összesen kilencz kötetnyi regényt és elbeszélést alkotott. Első kötetével országos feltűnést keltet, s az irodalmi bírálókat elsősorú elbeszélőként üdvözölte. Sorra következtek a «Fülemile» (1884), «Az én utczám» (1886), majd hosszabb szünet után «Jelti» (1894), «Alkonyat» (1896), «Felhők» (1897) és «Vidéki emberek» (1898) című kötetei. Új hosszabb szünet állott be a kilenczvenes évek végén. Mintha a kiváló író életének új szakához jutott volna, mintha megállt volna egy határkőnél, hogy új erőt gyűjtsön a még magasabbra vivő útra. Hat évig alig hallatott magáról. S ennek a hat évnek java termése «Az élet» czímmel egybefoglalt két új kötet. A mi jelességét régebbi műveiből ismerik és becsülik, mind fokozódva mutatkozik az új elbeszélésekben. A derűs humor s a fölmelegítő érzelmesség, mely régebbi munkáiban, hol külön, hol sajátos elegyedésben jelentkezett, e kötetekben új hanggal egészítődik ki: a velős, drámai lélekábrázolással.

A jó ember, a művészember, a magas szellemű írólélek érdekes és tiszta típusa, a ki nemcsak műveivel az irodalomban, hanem egyéniségével a maga szűk környezetében is a legnagyobb becsületben részesül. Rendkívül szerény férfiú, másokat megbecsülő, magának semmit sem követelő. Fiatalon, első kötetének megjelenésekor, beválasztották a Petőfi-Társaságba. Ezt a tisztességet akkor elfogadta; de azóta érett férfikorban a Kisfaludy-Társaságnak még jelölését is elhárította. Hadd jusson az elismerés másnak, fiatalabbnak; neki elég maga borostyánja.

Az egész ember rajta van a képén; ez az arc igazán a lelke tükré. *Mikes Lajos.*

LELKÜNK.

Mindannyian, kik itt kevélykedünk: Meghalunk egyszer és porrá leszünk. A büszkeség, a szépség megalázul, S egyforma por lesz koldusból, királyból.

Minden, mire mohón itt szomjazunk, Bűsőtlan elhagy, mire meghalunk. — Csak a lelkünk, kivel itt nem törődünk: Zokog majd árván, szomorún fölötünk!

Szabolcska Mihály.

A DEMMEL FELESÉGE.

Irta Petelei István.

Az utcánkat megzavarta Demmel az ő zinyképű szenvedélyes feleségével.

Valahonnan a vidékről hozta, nagy nyomorúságból mentve meg. Az apja (egy hitvány tanító) tömlőczben senyvedt, mert izgága ember volt, a csendőrökre uszította a parasztokat. Demmel vásáron járt, pokróczot árulva, ott hamarosan összebarátkozott a leánynyal és oltár elejébe vezette. Mari erre így szólt:

— Jó! Ha tetszem magának, vegyen el, de miért elegyíti bele a dolgunkba a papokat? Náluk nélkül is lehetek a felesége.

Demmel, a ki azelőtt, hogy boltos lett, csendőr volt, úgy gondolkodott, hogy az efféle beszédeket (a mit az apjától tanulhatott) majd kiveri ő belőle, ha felesége lesz. Mert különben oly kívánatos, tüzről pattant szépséges perszóna volt Mari, hogy talán az elkárhozása árán is megvette volna, ha nem adták volna ősőbban.

Az utcában Mari mindjárt nagy barátságba elegyedett a szomszédokkal; egy hét alatt mindenki szerette. Nyájás, szíves volt a szegényekkel s lélekkel résztvevett minden bajukban. — Demmel jól élt Mari, kivált az első hónapokban, a míg berendezkedtek; szépen megfértek egymással, bárha nem igen találtak, mert Demmel elnehezedett, negyven esztendő ember volt.

Az asszony mián az egész utca hozzájuk járt sóért, borsért s Demmel szívesen hallgatta, mint barátkozott a felesége a szegény asszonyokkal.

— Nagy kereszt a szegénység, lellem! — így szólt hozzájuk a menyecske — de hurczolják, ha nem tudják ledobni magukról.

— Jaj, ha lehetne azt, lellem!

— Jajgatással persze nem lehet.

Az utca szegletén levő sülyedt ház elején egy esztergályosnak volt a műhelye. Hofman (így hívták) át-átjárt Demmelhez, mert jól tudott a Mari nyelvén beszélni. Összeültek s úgy szidták a gazdag embereket az asszonynyal, hogy belemegedtek mind a ketten. Az esztergályos nem szeretett dolgozni, mert elégedetlen volt a mostani világrénddel s azért nem volt kedve fárastani magát; hanem jól értett a fuvalázáshoz s alkonyatok mindig elhozta Demmelhez a hangszert. Ha pedig ellustultak volna a társadalom szidásában, elővette a fuvoláját és fujta a Marseillaiset, igen szigorú tekintettel meredve a levegőbe. Az utcabeli iparosok ilyenkor letették szerszámaikat és átnéztek Demmelhez, hogy hallgassák, s az asszonyok is, ölkiben a gyermekekkel, a bolt elejébe gyűltek egy csomóba.

A miket ilyenkor beszéltek, míg az összes tolvajokat és vérszopókat néven neveztek, a kik rontják a nyomorult embert, azt Demmel nem hallgatta szívesen.

— Jól volna, ha elmennél, esztergályos, a magad boltja elé, mert nem szeretnék bajba kerülni az ostobaságaid miatt.

Mari a régi szenvedélyességével vágott közbe:

— De igazat beszél, de a tiszta igazságot.

— Ordítsa belé az igazat akárhol, (míg hurkot nem vetnek a nyakába), de nem az én boltom előtt, pontum!

— Hát én? Ki vagyok én? — kiáltotta Mari s a mint Hofman elvonult s utána az iparosok, Mari is felkészülődött, hogy velük menjen. Arra Demmel megszorította a Mari kezecskéjét s rákiáltott: «Itt maradsz!» Mari fölemelkedett:

— Nekem akar parancsolni? Nekem? Hát mi jögon? kinek fizette le az áramat? A papjá-

nak? Vegye vissza, mert én nem adom oda magamat.

— De itt maradsz!

— Az? Egye meg a házasságát, ha tömlőcz ez. Én nem ismerem el. Én maga mellé állottam; nem parancsolok magának, ne parancsoljon nekem se. Ki adott el magának? A törvény? Én nem ismerem. A pap? Nem ismerem. Az Istene tán?

— Beléd fojtom a káromkodásodat.

Mari kikelt magából s a Demmel szemének szökött a körmeivel. A hajdani csendőr mellbelökte a megveszett némbert. Mari a pudlihoz tántorodott. Egy szót se szólt, de ökölbe szorította a kezét s sirt.

Demmel becsapta a boltajtót s bezárta kulcsal.

A szomszédok másnap így szóltak hozzá:

— Az esztergályos nem beszél rosszul. A szegény ember baját csak ő tudja igazán. Mi éhen döglünk; a zsidó féderes kocsin jár, négy tál ételt eszik. Hát igazság ez? Azt meghallgathatta volna szomszéd is.

— Nem tudjátok, mit beszéltek. Mikor majd nekibőszít titeket a puskagolyó elé, ne féljétek! ő az utolsó lesz.

— Örökké úgy se élünk, szomszéd!

A mi csendes, dolgozó utcánkban ekkor sok beszélőnivaló akadt. A csizmadia szomszéd, a ki egész nap s még este is üveggolyó mellett verte a talpat addig, minduntalan átment a körmes szomszédhoz egy pár bizalmas szóra, a fazekas szomszéd az azon sáros kézzel odabujt a beszélgetőkhöz s mindjárt egy pár asszony került melléjük. És az afféle beszélőnivalókból, a mit idegeneknek (mint Demmelnek) hallania nem kell, ki nem fogytak. Mari, csak azért is, mindig köztük volt s Hofman alig ült a műhelyében, hogy segítsenek a szegényeken.

Sok kedvetlenség s elégedetlenség támadt ekkor az utcákban, mióta észrevették a szegénységüket. Régebben a munka után esténként a házaik elé a padokra ültek ki. Dudoáltak a fiatalok; a gyermekek helytelenkedtek a porban; s a tegnapi nap történetét s a holnapi reményét beszélték meg az öregek. Már keserűséggel beszéltek a szüntelen verejtékezésről, s a tolvajok ellopják munkájuk gyümölcsét. Nem érdemes dolgozni, törekedni ok nélkül. És oly időket élünk, hogy bátran, szabadon nem is nyöghet a nyomorú ember, mert most innen-onnan gaz spion ügyelhet a beszédükre. Ezért összegyűltek egyik-másiknál s estére világot se gyújtottak és egy titkos intéssel elhívták Marit a boltból s Hofmant a fuvalájával.

— Hová czekálsz? — kérdezte mogorván Demmel a feleségétől.

Mari megrántotta a vállait dacosan s elment. Ellenségül tekintették egymást (Demmel bizonyosan az urakkal tart!) ha s délben, este az asztal mellett magukra maradtak, elfordultak egymástól s egy szót se beszéltek. A szomszédok is elkerülték a boltot s hogy keresik Demmelt, titokban, kerülő utakon kerítették össze Marit Hofmannal valamelyikükhöz. Ezek aztán tudják a szegény ember baját!

Hofmannak mindig volt jó tanácsa: mint kell visszacsalni a vagyonába belefutó gazdától az elherdált kincset; a ravaszság az egyetlen orvososság; nem dolgozni nekik, meglopni ott, a hol lehet... megkárosítani minden lépésnél, a mi egyforma szegények leszünk mind. Mari csak kacagta az efféle beszédeket. Neki semmi se kell! Semmi, a mi csak van. Se törvény, se templom, se kaszárnya, se haza, se vagyon. Szakgass, tépj most el mindent. Ezt ő mind az apjától tanulta, a ki mindenféle könyveket olvasott. Lerontani mindent, hogy a romokból új támadjon. Mert

A képen láthatók: Esterházy Miklós herceg, Esterházy Mihály, Béla és László grófok, gróf Széchenyi Béla, Zichy Kázmér és István grófok, gróf Cziráky Antal és fia László gróf, gróf Cziráky Béla és fia József gróf, gróf Keglevich Miklós, gróf Károlyi Lajos, gróf Teleki Tibor, gróf Trauttmansdorff, Meszlény Pál és Benedek, báró Fiáth főispán, Inkey Antal, Burchard-Béla váry Rezső, Tallián Vilmos, báró Trauttenberg Frigyes, Nagy Pál és Gyula, Sárközy István, Chernel Viktor és István.

Glatz Oszkár: Arczkép-csoport.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

lánczon tartja a lelket a pap; ne merj szeretni se; lánczon tart a haza, mely odakötöz egy darab földhöz, akár kapsz rajta kenyeret, akár nem, ha éhen pusztulsz is el rajta; ne merj szólni, ne merj jajgatni, ne merj reményleni, míg öngolyóbis csak van a katona puskájában. Leigázza, lenyomva döngölj meg — ez a parancsolat s ti letecsitek a nyakatokat a tipró sarok alá.

A férfiak lehajtották a fejüket s morogtak sötéten. Hofman felmagasztalódva, átölelte a kigyúlt asszonyt s ölébe kapta és megcsókolta. Mind fel voltak lelkesedve; az asszonyok sirtak. Marinak az arcára piros rózsák gyúltak ki, hevesen visszaölelte Hofmant, a ki megérti őtet. A fehérepek mosolygva néztek rájuk; az öregek, a kik nem értették még meg eléggé az új időket, elfordították a fejüket tisztesség-érzésből.

Ilyen esteken az asszonyok hazakisérték Demmelhez Marit, meggyőzni őt, hogy asszonytársával volt.

— Szégyenlem a hazugságot, — mondta az úton Mari — mert én nem titkolom el, hogy utálok őt. Szeretném megmondani neki. De ha már vele éltem eddig, tünnöm kell egy darabig még. Eljön az ideje, hogy otthagjam...

Egy napon az esztergályos rongyos, alázatos, sovány felesége este, míg Mari rötta az utcát, besurrant Demmelhez.

— Szerencsétlenül lettünk — mondta rebegve — s elveszünk, ha nem segít rajtunk. Ne haragudjék reám, mert én csak alázatosan tudok kérni. Mert mi meghalunk a szegénytől s a nyomorúságtól. Már nem bírjuk tovább.

S megfogta a Demmel kezét s megcsókolta, hogy lássa az alázatosságát.

— Eddig még reánk gondolt az uram, kegyeret keresett nekünk. De már alig látjuk, s a szerszámaim por lepi meg, mióta ez a szép asszony itt van, a kit maga hozott. A gyermekeit szerette eddig az uram, de már nem ismer sen-

kit a világon, csak az asszonyságot, a szomszéd úr feleségét. Óh, segítsen rajtunk, az Isten nevében.

Demmel félelmesen meredt rá, megragadta a hitvány asszony vállát:

— Bolondokat hazudik.

— Már nem fáj semmi, csak az uram. Ha megöl, mit ér vele? Mi úgy is elveszünk, mert az uram nem tud rólnuk. Nappal azt az asszonyt lesi s a mint bealkonyodik, utána megy. Valahol összekerülnek; mikor haza jön, felrúg engemet, ha hozzá szólok. Én nem félek már semmitől. Én tudom, hogy az asszonyság szebb, mint én, de nekem gyermekem van. Már mit csináljunk? Óh ne engedje meg a feleségének, hogy elvegye az uramat! Akkor mi elveszünk, ha nem segít rajtunk...

Demmel befőlte a fejét a tenyerével, azután lustán megtaszította a hitvány asszonyt, s rámondott:

— Menjen el... menjen el... el.

(Vége következik.)

VALÓDI ÉS HAMIS PRÉMEK.

Mostanában ismét időszerű lett a hölgyekre nézve a prém kérdése, a mely egyre nehezebben megoldható lesz, mert a prémek ára nőttön-nő, egy idő óta évenként átlag tíz százalékkal.

Ennek a nagy áremelkedésnek az okát könnyű megérteni, ha tekintetbe vesszük, hogy a múlt évben a prémek világ-vásárjára, Londonba csak 18,433 darab czobolyprémét küldöttek, holott az előző évben 33,555 prém került a piacra. A tavalyi év ugyan szokatlanul rossz volt, de általában véve is fogyton fognak a prémek. Azok a sibiriai félvad lakosok, a kik a drága prémű állatok vadászásával foglalkoznak, annyira irtják ezeket, hogy mind messzebb vonulnak előlük a járhatatlan, terméketlen vidékekre, a hol nem találván kellő táplálékra, elpusztulnak. Másrészt a prémek állatok tenyésztésére tett kísérletek nem vezet-

tek sikerre; az állatok elbetegesedtek s prémjük értéktelenné vált.

A prémek árának ez a növekedése hozza magával, hogy igen sok prém-utánzat kerül forgalomba s nem egyet közülük mint igazi prémét varrnak az emberek nyakába. Ezért nem esoda, ha a közönség bizalmatlaná vált, annyival is inkább, mert nem egyszer a tisztességes kereskedőt is megcsalják a szállítók s így ő is jóhiszeműen ad el hamisítványt igazi prém gyanánt.

Néha azonban a vevő is hibás. Ha egy jóvaló üzletben azt hallja, hogy annyi pénzért, a mennyit áldozni akar, nem lehet igazi prémét kapni, addig keres «olesó prémekeket», a míg végre rászedi valaki. Utazás közben is veszedelmes dolog efféle vásárolni, mert azokban a nagyvárosokban, a hova sok idegen jár, nagyon sok az olyan szédelőgő üzlet, a mely az utazókra pályázik, tudva azt, hogy ezek úgyis csak egyszer fognak nála vásárolni s mire a portéka hamisított volta kiderül, már rég elutaztak. Legbiztosabban esnek a család áldozatául azok, a kik Oroszországban és éjszaki Khinában utaznak s ott, a hely színén vásárolnak oleosón prémekeket. Ha aztán otthon hozzáértő emberrel megvizsgálják, kiderül, hogy meg vannak csalva.

A Japán és Khina közötti 1894-iki háború után s később Pekingnek az európai hadak által 1900-ban történt bevételét után igen sok prém került Európába, melyeket a katonák emlékül hoztak magukkal. Legnagyobb részük-ről kiderült, hogy csupa értéktelen lom, a mit a vevők, bízza regényes eredetükben, drága pénzben vásároltak, holott odahaza a boltokban oleosóbban igazi prémét kaphattak volna.

Biztos mód arra, hogy az embert hamis prém-ről rá ne szedjék, csak egy van: megbizhatóságáról ismert, jóvaló üzletben kell vásárolni.

A prémhamisításnak több módja van. Igazi, de nem szép prémekeket megszipitenek, vagy valamely kevésbé értékes prémét kikészítenek, úgy hogy értékesebb gyanánt adhassák el. Ezt pedig legszívesebben és legtöbb haszonnal a legdrágább prémnél, a sötétszínű orosz czoboly-nál teszik. A szakértőnek is finom érzéke kell hogy legyen, ha ily hamisítványt fel akar ismerni; tulajdonképp nem is segít más csak ez az érzék, mint a hogy a szivarszakértő is csak így

HEGEDÜS LÁSZLÓ FESTMÉNYE.

ismeri meg sokszor, melyik az igazi havanna-szivar, melyik nem. Némely ismertetőjelek mégis vannak, melyek a nagyon is durva hamisítástól megóvják az embert. Ha a prém szőrein napfénynél keresztül nézünk, azt látjuk, hogy az egyes szőrszálak hegye sötétebb színű, mint a töve, míg a hamisított prém szőre teljesen egyszínű, mert nem festhetnek be külön minden egyes szőrszálát. Más módszer az, hogy az ember néhány szőrszálát a legsötétebbjéből kitép és erős savba márt. Az igazi czoboly-szőr néhány árnyalattal világosabbá lett, de a színe meg nem változik, míg a hamisított más színű, narancs, bíbor, vagy éppen zöld színű lesz.

Vidraprémet a nyúl-, házinyúl-, mormota-, bizam- és hörcsög-prémből szoktak hamisítani. Ha az ember valamennyire ért hozzá, csak rá kell fújni vagy meg kell simítani a prémet, hogy megismerje hamisított voltát. A lelkiismeretlenebb hamisítók néha oly hitvány anyagot használnak, hogy még a laikus is észreveszi a hamisítást.

A czobolynál sokkal könnyebb hamisítani a sealskint; bizam-prémből sokszor oly ügyesen utánozzák, hogy még a szakértő is alig veszi észre, különösen, ha már rajta van a kész ruhán. Szintén jó sealskin-utánzatok készülnek a nutria nevű délamerikai rágesáló állat bőré-

ből, hasonlóképp a házinyútból, a melyet azonban főleg hermelin-utánzatokra használnak.

Ha az ember olyan boltban vásárol, a melyben nem bizik teljesen, nézze meg a prém hátsó felületét; ott a varrásokon megláthatja, kicsiny, vagy nagy prémadarabokból áll-e? Néha a nagyobb valódi prémadarabok közé kisebb hamisítottakat varrnak, vagy a hamisított kisebb darabokat úgy varrják össze nagy ügyességgel, hogy nagyoknak s így igaziaknak látszanak.

Tehát mindenkinek, a ki prémeiket vásárol, a legnagyobb óvatosságot kell figyelmébe ajánlani.

GLOCK TIVADAR FESTMÉNYE.

PÁLYAMŰVEK BUDAVÁR 1849-IKI BEVÉTELEIRŐL.

PATAKY LÁSZLÓ FESTMÉNYE. (I.)

BUDAVÁR 1849-IKI BEVÉTELEIRŐL FESTETT KÉPEK.

Budapest főváros tanácsa Budavárnak a törököktől történt visszafoglalásáról ez esemény 200-ik évfordulójának emlékére képet festetett *Benczúr* Gyula jeles művésznökkel. De meg akarja örökíteni Budavárnak a honvédek által 1849 május 21-én történt elfoglalását is, s erre pályadíjakat tűzött ki. A pályázatra érkezett vázlatokat a Műcsarnokban állították ki. Az első díjat, melylyel együtt járt volna a vázlat teljes elkészítése, nem adták ki. Két vázlatot jutalomban részesítettek, kettőt megvásároltak. A pályázatot újra kihirdetik. A bírálók a mű-

vészi érték mellett történeti hűséget is óhajtottak.

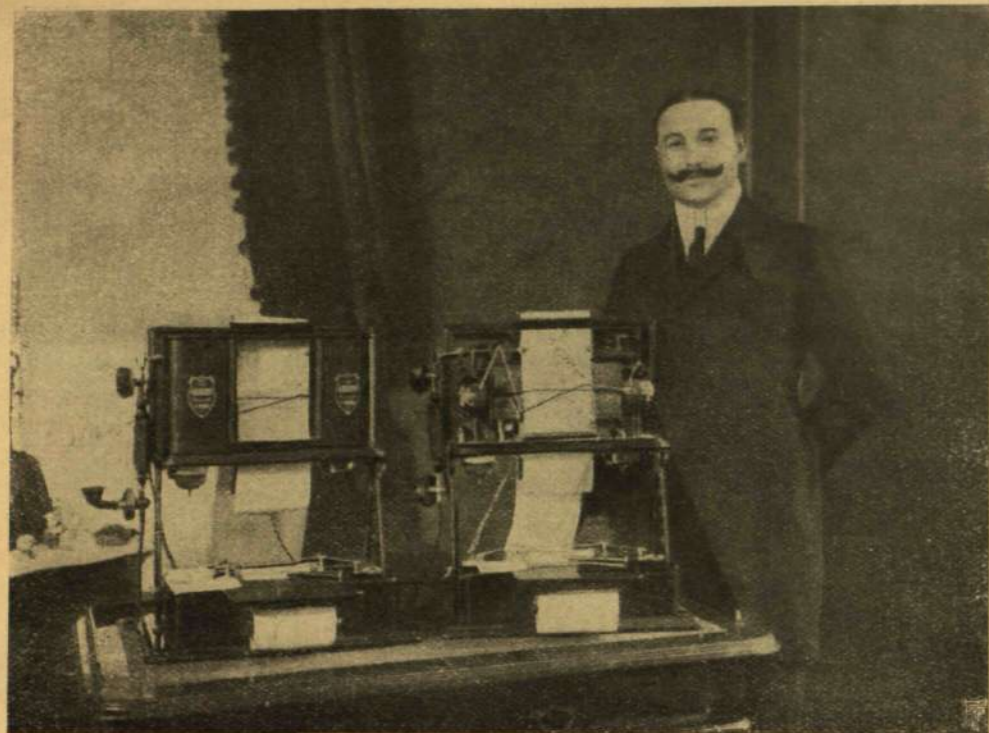
Hegedüs László vázlatának ítelték oda az első díj után következő jutalmat. Ez a nagy erővel előretörő rohamtámadást mutatja a Krisztinavárosból, a várfalaknál ütött résnél. A háttérben a Rác-város felé eső bástyák körvonalai tűnnek föl. Itt ma a királyi palota egy része áll. A hősi roham fő alakja a katonákat lelkesítő pap. — *Pataky* László két vázlatot készített. Az egyik egy szilaj roham, a mint a résen a győztes honvédség betör. A másik a mint az elfoglalt várat megszállt honvédek már katonás sorban fogadják a várba bevonuló vezéreket, kiknek élén fehér lovon *Görgei* érkezik. A trombiták harsogása, a vitézek újongása köszönti a

vezért. Ezt a vázlatot a főváros hatósága megvásárolta. Mint katonai szempontból érdekes vázlatot, megvásárolták *Glock* Tivadar főhadnagy vázlatát is. A Krisztinavárosból intézett támadás egy részletét tünteti fel. Még a hajnal dereng. Egy honvéd csapatnak sikerült az úgynevezett fehérvári rondellától éjszakra a falat létrákkal megmászni és az ott álló osztrák gyalogságot visszaszorítani. A rést védő horvátokat így támadták meg oldalról s azoknak hátrálniuk kellett. A kép háttére a krisztinavárosi templomot, a felvonuló honvédséget, még távolabb a Gellért-hegyet az ágyúzás füstjében, ez előtt pedig a Nap-hegyet (most nyaralókkal beépített domb) mutatja, a rajta elhelyezett ágyúk védősánczával és az ágyúzás füstjével.

PATAKY LÁSZLÓ FESTMÉNYE. (II.)

PÁLYAMŰVEK BUDAVÁR 1849-IKI BEVÉTELEIRŐL.

A TELAUTOGRÁF.

Lapunk egyik munkatársa, a ki szemtanúja volt a vár ostromának, a történeti lüség szempontjából több kifogást közöl velünk a pályázaton részt vett vázlatokra vonatkozólag.

Főleliti, hogy az egyik pályaművön az öt órai véres harc után a várba nyomult honvédség törzs- és főtisztjei vadonat új, aranyaszománs zsinóros atillákban és magas, aranyos csákókban, a honvédek tisztára kefélt atillákban, bakkancsokban, hátukon a mai legújabb szerkezetű borjúval s az akkoriban még nem is létezett pléh-főzőedényvel vannak festve.

Egy képen Görgei tábornok indigókék színű óriási paripán aranytől csillogó atillában látható, holott a magyar hadak fővezére az egész hadjárat alatt s így Budán is, kopott honvéd törzstiszti atillában járt, fején pedig régi ezredének, a Nádor-huszároknak viaszos vázonnal bevont tábori csákóját viselte.

A magyar honvéd törzstisztek parádés csákoín zöld fergők díszlenek, a milyeneket pedig csak a mostani honvédtábornokok és honvéd vezérkari tisztek viselnek.

Az érdemelek feltűzésének magasztos történelmi jelenetét egyik festőművész egy alig néhány lépésnyi hosszú helyre szorította, holott azon alkalommal a Disz-téren a herceg Batthyány-palotával szemben két zászlóalj volt felállítva.

A Szent György-téren állott gróf Teleki-palota melletti síkatoron keresztül a várba nyomult honvédekől halálos lövést kapott Henczi várparancsnokot két 34-ik zászlóaljbeli közhonvéd az akkori cs. és kir. műszaki épületbe vitte, míg a festők Henczit hol a földön beverve, hol pedig egy saroglyára fektetve mutatják be, a mi a történelmi valóságnak sehogy sem felel meg.

Habár Budavár bevételét óta 55 év múlt el, van még elég élő szemtanú, kiktől a festőművészek a szükséges adatokat megkaphatnák.

A TELAUTOGRÁF.

— Írás és rajzolás a távolba. —

Már a telegráf és telefon is méltán csudálatot keltek feltalálásuk idején, de legújabb társunk, a «teleautográf» feül haladja ezeket is. A teleautográf ugyanis már nemcsak jegyeket vagy hangokat visz el nagy távolságra, hanem kéziratokat és rajzokat is teljes pontossággal.

Gray amerikai mérnök találta fel ezt a gépet, *Ritche* pedig annyira tökéletesítette, hogy most már a gyakorlatban is használható s lehetőleg nem sokára úgy elterjed, mint pl. a telefon. A találmányt értékesítő amerikai társaság megbízottai *Mahler* Miksa és *Ooms* Miklós nemrég bemutatták a gép működését a magyar képviselőházban is, hol osztatlan érdeklődést és elismerést nyert.

A teleautográf külsőleg hasonlít a mostani telefontelefonkészülékhez. De — mint említettük, — nemcsak a hangot továbbítja a villamosság szárnyán, hanem az írott betűt és rajzot is; a készüléken ugyanis a beszélő-csővön és a hallgatón kívül írókészülék és papírhenger is van. Az ember felszóllítja azt, a kivel érintkezésbe akar lépni s ha beszélni akar, beszélhet is vele, de ha a felszóllított nincs ott, vagy a beszélgetésnek titokban kell maradnia, akkor az írókészülék alkalmazza.

Apró sodronyokból álló érczkar tartja a czeruzát vagy tollat, a melylyel a papíron megírjuk azt, a mit a messze távolságra akarunk juttatni. Írásközben az íróeszköz és a készülék között állandóan megmarad a villamos összeköttetés. A felvívó készüléken a villamos áram visszaadja a czeruzának minden mozgását. A mikrofon fölött megmozdul egy érczkar és a sodronyok köze szorított toll pontosan lemásolja az érkező üzenetet. Ha a villamosság által mozgatott tollból kifogy a tinta, az érczkar megfordul, bemártja a tollat a készülékben levő tintatartóba és az írás, illetve másolás folytatódik. A mit a beszélgetők egyike czeruzával leír, vagy rajzol, azokat a betűket, számokat, vonásokat és formákat a másik állomáson, akármilyen nagy távolságban van is, a toll híven lemásolja.

Nagy előnyök származhatnak e találmányból, kivált a kereskedelemben, a hadviselésben és a rendőri nyomozásoknál.

Eddig pl. sok csalásra adott alkalmat a telefonon való megrendelés, midőn a kereskedő által jól ismert vevő nevében tettek a szédelőgök nagy megrendeléseket, de ennek elejét lehet majd venni azzal, hogy a felek írásban értekezhetnek. A háborúban pedig egyik csapatot a másikkal rajzban is közölheti az elenség állását, az ütközetek színhelyi vázlatát. De nagyon megkönnyebbül a rendőrség dolga is, a mennyiben a megszökött gonosztevők körözése alkalmazásával, egyszersmind rajzban is megküldheti azok arcképét, néhány percz alatt nemcsak az illető ország hatóságaihoz, hanem a legtávolabbi kikötőkbe is. Csak a sikkasztók baja gyűlik meg a teleautográfal: sokkal nehezebb lesz ezután Amerikába illanni.

BERND RÓZA.

Hauptmann Gerhardt drámája. A Nemzeti Színházban először adott december 3-ikán.

Miután az összes nagyobb színpadokon megbukott Gerhardt Hauptmann e szomorú drámája, eljutott hozzánk is december 3-ikán este, hogy nálunk is megbukjék. Az egész német irodalomból, mely a hanyatlásnak néhány kétségbeesett meddő éve után kezd ismét föllendülni, tárgyban gazdagodni, színben elevenedni a nézőtérre szerzői utasításra: «Nyomomban voltak, mint az ebek,

wig Fulda, a még fiatalabbak, de nem gyengébbek még nincsenek nálunk befogadva. Sudermann ügyeskedése, szemfényvesztő technikája ellenben nagy hatást ért el és a régi Hauptmann valódi értékekkel aratott győzelmet, erős szatírával, megindító érzelmességgel, lángoló szociális érzékkel.

De e drámaköltő már fiatalon kimerült s az utolsó évekből való alkotásai mind erőteljesen hanyatlának alá a színpadon. És a mi leghorzasztóbb ezekben a drámákban, az a sötét, komor, bátran mondhatjuk: embertelen tónus, mely lidércnyomásként ül a néző mellére. Mintha gonosz álomból riadnánk föl, mikor utóljára gördül le a függöny: de jó, hogy vége van! Egy új Lessing kellene, hogy figyelmeztesse ezeket a pesszimistákat cselekedetük jogtalanságára és roszhiszeműségére. Mert ezek az írők egyenesen megkínözzák hallgatóikat és nem győzőnk csodálkozni a közönség türelmén, mely négy hosszú órán át engedti gyötörtetni magát egy sivár, rosz levegőjű, előtte a legtöbbször ismeretlen bűnököt, gazságokat föltáró drámától és még fizet is érte.

A tragédiának mindenha az volt a hivatása, hogy megrendítsen, de föl is emeljen. Nemcsak az aristoteli iskolai szabály: saját érzésünk is ezt követeli. És valóban, Antigone megráz, de a bennünk élő legnemesebb indulatokat ébresztgeti, a testvéri szeretetet, a természeti törvények tisztelét. Shakespeare nagy tragédiái is megrendítő hatásuk; az öreg Lear fájdalomainak látára a szívünk facsarodik össze s vele együtt szeretnénk fölsikítani: Ó nyomor, csipésed eles! Macbeth fölhalmozott borzalmaiban, IV. Rikhard egtevérő gonoszságaiban ott a fenség, az ész és akarat nagyszerűsége. Margit sorsát mi is megsiratjuk De mind e hatalmas és örökre beesés tragédiákban megnyugtató, harmonikus, enyhületes érzelmek lesznek úrrá rajtunk, látván az örök igazság megdönthetetlen hatalmát.

Az új drámaíróknak az életből kiragadott, realiztikusnak hitt képei fájnak, visszataszítanak, undorítanak. Látásuk gyötrelmes, melyet nem enyhít sem a humor napsugara, sem valamely nemesebb fölfogás philosophiája. Mintha egyenesen az volna a céljuk, hogy megbüntessenek bennünket balgaságunkért: minek tettük be a lábunkat a színházba, mikor ők beszélnek. És ez az irány nem is olyan új, mint ők hiszik; Marlowe *Máltai zsidója*, Shakespeare *Titus Andronicus*-a, a XVIII. század rémdramái, a XIX. század francia romantizmusának torz kinövései ép oly kellemetlenek, költőietlenek és gyötrelmesek voltak, mint Richard Voss, Hauptmann, vagy bármelyik e szomorú drámaírók közül.

És Bernd Róza talán a legkínosabb még ebben a genreben is. Tartalmát nem részletezhetem, mert e lapok olvasóinak izlése fölháborodna ellenem; eszméjét nem mondhatom el, mert nincs neki; kompozíciójáról nem számolhatok be, mert nincs megkomponálva. Csak sejteni lehet, miről van szó e hosszú öt felvonásban s aztán megkérdezni: mért kellett e műnek megszületnie, minő belső szükségéből fogantott? S ha már megvan, miért kell nekünk is végigszenvednünk?

Bernd Róza Flamm Kristóf bíró házában nevelkedett; Kristóf úr öt évvel fiatalabb a feleségénél, a ki fia halála óta megbénult s mindig tolószékekben ül. Kristóf szemet vet Rózára; Streckmann Artur gépész megirigylja a szép leányzóat a bírótól, ő is szeretné hatalmába keríteni. Róza Keil Ágost menyasszonya, egyszerű, jámbor, istenfélő könyvkötő mesteré. Azonban gonosz hirbe keveredik, egy esztelen pillanatában, mikor Streckmannt fölkeresi, hogy könyörgjön neki: ne árulja el a vőlegényének, hogy Flamm úrral látta, a gépész gazdaságának áldozatává lesz. Ez már most kullancsként kapaszkodik bele, míg aztán nagy botrány támad a dologból, Streckmann kiüti a szentét a menyasszonya becsületét védő Keilnak. Róza apja beperli Streckmannt becsületért; Róza is beidézék s ez megesküszik rá, hogy ő tiszta; a mint hazafelé vándorog, megöli Flammutól született gyermekét és megőrül.

És mi a morálja ennek a történetnek? Bernd Róza hangosan kiáltja bele a nézőtérbe szerzői utasításra: «Nyomomban voltak, mint az ebek,

MAGÁNY.

soha sem hagytak békén, menekültem előlük, de a lábamba haraptak.»

Ez lehet; de sajnos és speciális esete Bernd Rózának, mely nem érdekelhet bennünket. Sem irodalmi, sem művészi, sem színpadi értéke ennek a szerencsétlen balesetnek nincs.

A Nemzeti Színház előadása nem enyhített Hauptmann művének sem unalmas, sem kietlen voltán, s ezt inkább dicséretül említjük, mint gáncsképen. A tökéletes stiltelenséghez nem találtak még nálunk stílt; a köznapi, lapos és rút ábrázolására még nem alakult ki a hagyomány. Hegyesi Mari, Rákosi Szidi, Mihályfi, Ivánfi, Gál, Rózahegyi és Várdi Aranka játszották a nagyobb szerepeket.

A fordítás Hevesi Sándor munkája; nincs hibája, botlása, zökkenője, de nincs érénye, színe sem. A dialektust a népiessél félfénken kaczerkódó irodalmi nyelven adta vissza. S ezt a felesleges nyelvet beszéltek aztán a színészek is. Az est egyike ama — szerencsére mindinkább ritkuló — estéknek, melyeket a Nemzeti Színház története nem fog díszei közt emlegetni.

Sebestyén Károly.

KALANDOM SPANYOLORSZÁGBAN.

Annak a furesa spanyolországi kalandnak az alkalmából, a melynek egy budapesti vendéglős volt önkénytelen főszereplője s a melynek részletes leírását nem rég olvashattuk a napilapokban, érdekesnek tartom a magam esetét is elmondani, a melynek igen könnyen — legalább is anyagilag — áldozatul eshettem volna.

Megérkezvén Valenciába, a Calle de San Vicente-ben (Szent Vincez-utca) levő Hotel Continental-ban szálltam meg. Óvatos ember lévén, (egyedül utaztam) azonnal körülnéztem, hogy biztos helyen vagyok-e? A berendezés csinosága, az étterem nagyszerűsége s a spanyol árak aránylagos magassága (10 peseta = 7-60 korona egy napi teljes ellátás) már első tekintetre megnyugtattak, és habár a spanyol nyelven kívül az egész hotelban csupán az egyik főnök beszélt — állítólag — angolul, mégis egész biztosan éreztem magamat ottan, mert mindezekben felül, a város legelső rangú s bár szűk, de legfogalmasabb utcájába kerültem.

Ez alatt a fogadó alatt van s annak egész földszintjét elfoglalja Valencia egyik nevezetessége, melyet a Pallas-Lexikon is megemlít: a *Café de España* (magyarul: Spanyolország-kávéház). Hogy ez miért oly nevezetessége Valenciának, nem tudom, hacsak nem azért, hogy a kávéház-kultusz nem ismerő egész félsgyeten nagyságra és csinos berendezésre nézve kevés versenytársa akad. Ez ugyanis egy roppant nagyságu L alakú terem, melynek falait 20—25 négyzetméter területű tükrök díszítik.

Másnap d. u. 2 óra tájon ide tértem be egy esése

fekete kávéra, de főképen a népiélet és népszokások megfigyelése végett, a mi egész utazásomnak czélja volt. Magam ültem egy asztalnál. A kávéház különben telve volt vidéki ügyes-bajos emberekkel.

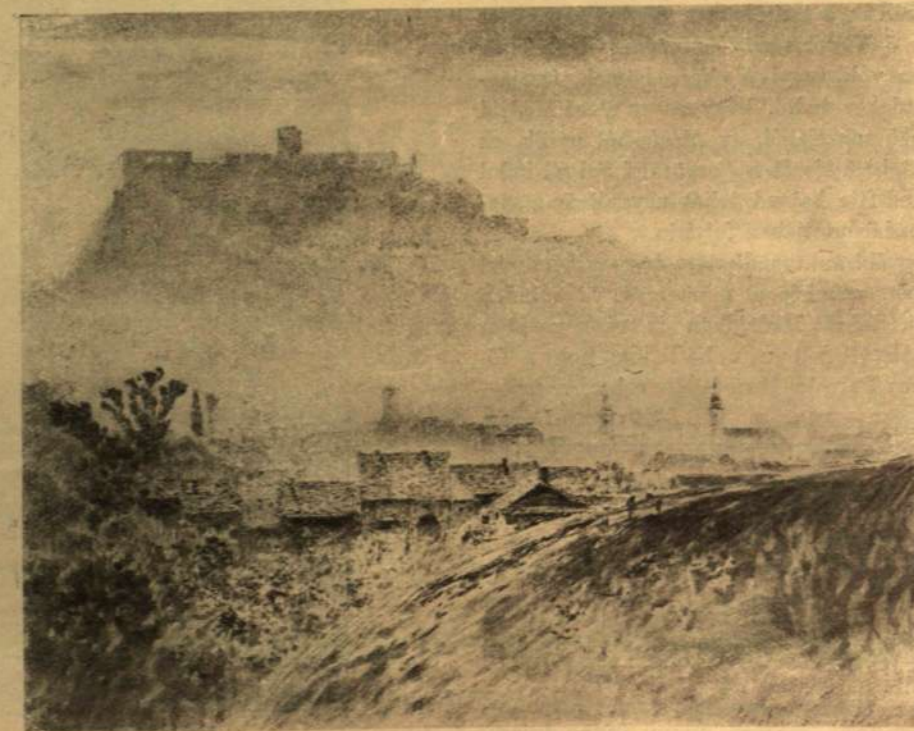
Egyszer csak illő bocsánatkérés után leül az én asztalomhoz három ember, kettő munkásnak látszott, egy pedig afféle urias külsejű, megnyerő arcu férfi. Beszélgettek valamiről. Végre nekibátorodtam — hosszú egyedülétemben én is társalogni akarván — s megszólítottam az uri kinézésű embert. Ő, persze, spanyol előzékenységgel beszélgetésbe eredt velem. S tudva, hogy idegen vagyok, készséggel felajánlotta társaságát 1—2 órára, hogy körülkísérjen a városban.

Bennem rögtön megfogamzott az óvatosság gondolata; de mégis kaptam az alkalmon, mert hiszen egy nagy város nyílt utcáján nincs mit félni, meg aztán és főképen azért, mert türethetőképén megértettük egymást a «hídalgók isteni nyelvén».

Denique sétálni mentünk ketten, és pedig egyenesen ki a Turia-folyó tulsó partján levő pálmás és kaktuszos parkba, onnan más uton körül hazafelé; utközben a spanyol megmutogatott és magyarázgatott nekem minden érdeemeset. Közben beprotégált az arénába is, a mely akkor üresen lévén, ketten minden zeg-zugát bejártuk.

SZENES KOCSI PÁRISBAN.

SZEPES-VÁRALJA.

MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ FESTMÉNYEIBŐL.

TAVASZI VIRÁGZÁS.

minden hatósági személynek, de sőt még a papságnak is.

Erre udvariasan visszavezetett az utcára s én megköszönve barátságát megkönnyebbült lélekkel és egy okulással gazdagabban hagytam el a titkos játéktárlangot...

Esetemet szántszándékkal mondom el kissé részletesebben, egyfelől, hogy tanulsággal szolgáljak az idegen országban utazóknak, másfelől, hogy rámutassak a törbejutás lélektani okaira. Ugyanis ha az ember férfinak érzi magát, akkor sorsát ki nem kerülheti, mielőtt az első lépést megtette a kelepce felé, tehát már ezt az első lépést nem szabad megtenni, vagyis a veszélynek legelső jelére vissza kell vonulni. Ezt még minden szegény és tartózkodásunk, bizalmatlanságunk elárulása, tehát — esetleg — a jószándéku idegen megsértése nélkül megtehetjük. De a kaland közepéről immár visszavonulni nem tudunk, mert álszegenünk azt már nem engedi. Sajnos, ez így van, azért jövedelmező még mindig a sipisták, csalók és rablókompaniák foglalkozása.

Érdekes különben, hogy az Elked-féle kalandra mennyire ráillik a latin közmondás: «Nomen est omen». Az ő Victoria-szállója ugyanis a Calle de Peligros-ban volt, vagyis a «Veszedelemk utczájában!» És érdekes tudni, hogy ez az utca Madrid legegészségesebb utczájából, az Alcalá-ból nyílik, ez pedig a világhírű térről, a Puerta del Sol-ról indul ki; az Elked-féle kaland tehát ugyszólván a spanyol főváros központjában folyt le.

Magam egyébiránt mondhatom, hogy miként leirt kalandomban, azonképen mindenütt és minden alkalommal, tehát Madridban is csak gavallér spanyolokkal volt dolgom, noha tudom, hogy a fővárosban meg Barcelonában felette sok *corredor* — hunczut ember — van. Semann Gábor.

EGYVELEG.

* Abdul Hamid szultánt a török napilapok a következő czimkékkel tisztelik meg: a nemzetek gyöngye, az igazság kapuja, a tevék fejedelme, az urak ura és isten árnyéka. Ellenben az örmények, a macedoniak, a fiatal törökök vagyis a forradalmi párt a szultánt «örös fenevad»-nak nevezik.

* A japáni Mikadó unokája, a most négy éves Micchi trónörökös hercege a Jimmi Teuno dinasztia első férfi tagja, kinek haját európai divat szerint meghagyták. Elődei fejét a dajkák naponta lebertrálták.

ALKONYODIK.

MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ FESTMÉNYEIBŐL.

* A japán sereg minden egyes katonája Bechwood-féle labdacssal van ellátva. Ezek a labdacssok a vérhas ellen hathatós óvszerül szolgálnak. Tokió gyógyszerüzaraiban és az ottani drogeriákban naponta két millió labdacssot készítenek s ezeket a hajóhad s a szárazföldi hadsereg csapatjai közt osztják szét.

* Kelet-Indiában jelenleg 30,118 angol mérföld hosszú vasút van. Évenként ott átlag ezer mérföld vasut épül.

* Almatlan ember. Egy Cuez Antal nevű padrellai (portugál) ember már három hónap óta nem alszik. Az orvosok baján nem tudnak segíteni, s a legerősebb altató szerek sem hatnak rá. Cuez nap-pal öszvérhajtó, éjjel pedig mint ór van alkalmazva.

* A jól nevelt spanyol nők már gyermekkoruk óta tanulják a tör- és kardvívást. Ennek tulajdonítják a spanyol nő remek tartását és járását.

* Tas Lajos, a világhírű gyémántkereskedő a dél-afrikai «Debeers» nevű gyémántbánya évi termelését 700 millió koronára becsüli. A termelési költségek, adó és egyéb kiadások levonása után a minden európai tőzsdén jegyzett «Debeers» gyémántbánya részvényei 7—8 százalék osztalékot jövedelmeznek.

* Fegyver-árverés. Az olasz kormány 1887-ben készült hatszáz ezer gyalogsági puskát, 48 millió töltényt, 1200 kilencz fontos és 170 hét fontos ágyut a hozzá való töltényekkel nyílt árverés útján áruba bocsájt.

* Az angol hajóhad 1813-ban épült «Shannon» nevű csatahajóját malommá alakították át. A hajón, mely több tengeri csatában szerepelt, az ellenség golyói által okozott lyukak és zuzodások most is meglátszanak.

* Oroszországban a farkasok évenként átlag 800 ezer különféle háziállatot pusztítanak el. Ezek értékét 24 millió koronára becsülik.

* Arkansas államban (Éjszak-Amerika) a kalapjakon kitömött madarakat viselő hölgyeket újabban 100—200 korona bírsággal büntetik.

KÖNYVEK A MŰVÉSZETRŐL.

A művészet szeretetére ma már nem kell ösztökélni a magyar társadalmat. Hogy történt, hogy nem: hosszú, lassú fejlődés eredménye-e, vagy tén hirtelen fellebbanás szülötte; pusztán divat-e, vagy komoly vágy a művészetre, kétségtelen, hogy a képzőművészet iránt való érdeklődés széles körben él és kielégítést keres. A művészet szeretetét nem kell már prédikálni. De annál nagyobb szükségét látjuk a számbavehető komoly művészeti irodalomnak, könyveknek, amelyek a közönségnek ezt az újkeletű érdeklődését istápolják, kedvét a művészetre fentartsák, fejlesztik, izlését, ítéletét, a mennyire ez laikusoknál lehetséges, megérleljék. Pedig éppen ez irányban nagy a mi irodalmunkban a hiány. Egyetlen irodalmi ág sem volt a legutóbbi időkhöz olyan szegény és elmaradott nálunk, mint a művészeti irodalom.

megismert kiválóságáról dr. Lázár Béla ad képet, a ki külföldön elsórt műveinek lajstromát is hosszú kutatással egybefoglalta s a művek javát is a Nemzeti Szalon egy külön kiállításán bemutatta.

Mindegyik kötet igen helyesen nagy súlyt vet a szöveg menél gazdagabb illusztrálására. Valóban képzőművészetről írván, maga a kép a leghatásosabb érv, a melynek erejét még a legjobb toll írása sem helyettesítheti. Gazdagon illusztrált művészeti monografiákban a kép és a szó kiegészítik egymást, kölcsönösen elmondják és szemléltetik azt, a mit a másik elmondani, szemléltetni nem képes. Az életrajz különben is igen szerencsés műfaj éppen a nagy közönség szempontjából. Művészeti elvek, irányok ismertetése szinte észrevétlenül olvad bele egy-egy művésznek gyakran regényesen érdekes életfolyásába. Az olvasmányok is szórakoztató életrajz folyamán így lopóznak

BARCSAY ÁBRAHÁM ISMERETLEN LEVELEI.

Alig hogy a magyar testőrséget felállították, megyeink már is úgy tekintették azt, mint valami kiváló iskolát, melyben a nemes ifjak a legalaposabb kiképzésben részesülnek. De hogy a magyar testőrség — Kraszna, Zaránd és Külső-Szolnok megyék szavai szerint — «ifjaink formálására való jeles alkalmatossága» lón, nem magának az intézménynek, hanem a nemes ifjak lelkes hazaszeretetének és buzgóságának köszönhetjük. Nem a testőrség intézménye, hanem egyesek lelkesedése okozta, hogy a hadi életre szánt daliás ifjak a könyveket bújták s a tollat forgatták.

A míg a testőrök — Barcsay szavai szerint — csupán a császár küszöbét őrizték, önképzésükkel csak a lelkesebbek foglalkoztak, de mikor az udvar a *courier*-szolgálatra is a ma-

HORGÁSZÓ FIÚ.

BOGLÁRFÁK.

PAÁL LÁSZLÓ FESTMÉNYEIBŐL.

Ilyen körülmények között a szó szoros értelmében hiányt pótol a K. Lippich Elek szerkesztette *Művészeti Könyvtár*, melynek most újabb két kötete* jelent meg a könyvpiacra. A hogy e könyvtár terve az eddig megjelent kötetekből kibontakozik, nyilvánvalóan azt a célt szolgálja, hogy a művészet iránt érdeklődőknek útmutatója legyen, az általánossá vált érdeklődést közérthető magyarázattal támogassa és bátorítsa, s egyben jó reprodukciókkal hozzáférhetővé tegye mindenkinek azokat a képeket is, amelyek egyébként alig láthatna az érdeklődő.

A «Művészeti Könyvtár» új két kötete szerencsés folytatása az első sorozatnak. Az egyik *Mednyánszky Lászlóról*, a másik *Paál Lászlóról* szól. Mindegyikük a magyar tájképfestés jelese. Amannak ismert és elismert művészetét *Malonyay Dezső* méltatja, ennek csak újabban

* *Mednyánszky, Irtó Malonyay Dezső, Paál László. Irtó dr. Lázár Béla. Kiadja Lampel Róbert könyvkereskedése (Wodianer F. és Piai) Rézszénytársaság. Egy-egy kötet ára díszkötésben 8 korona.*

be az olvasó lelkébe a művészeti fogalmak, a tanulás magától szűrődik be a művelt lélekbe, s ezt a folyamatot elősegíti a gazdag képanyag is, a mely a szemet szórakoztatva, szemléleti úton fejleszti az olvasó izlését.

Mind a Malonyay, mind a Lázár Béla kötet nemcsak a művészek életrajzát adja érdekes előadásban, hanem festményeiknek gazdag tárat is. A *Mednyánszky*-kötet tizenkét műmellékletből és 107 szövegképből valóban teljes és kimerítő fogalmat nyerhetünk *Mednyánszky László* érdekes és sajátos úton járó művészetéről, míg a *Paál*-kötet 11 műmelléklete és 59 szövegképe magában foglalja a külföldre szakadt nagy tájfestőnk műveinek legjavát.

Jelen számunkban közlünk néhány illusztrációt, mely a *Művészeti Könyvtár* első sorozatának érdekes folytatása s örvendetes jele annak, hogy a társadalom művészeti felbuzdulását nyomon követi művészeti irodalmunk is.

gyar testőrség kiválóbb tagjait alkalmazta, egyszerre mindegyik azon igyekezett, hogy minél több európai nyelvet megtanuljon s földrajzi ismereteit minél jobban bővítse; mert kényesebb kiküldetésekre eskakis akkor számíthatott, ha elegendő ismeretei voltak. A «Magyar testőrség története» című munka ugyan azt állítja, hogy csak II. József kezdte a magyar testőröket a *courier*-szolgálatra alkalmazni, de ezt az állítást maguk a magyar testőrök is megzafolják, mikor folyamodásukban kijelentik, hogy már Mária Terézia állandóan őket alkalmazta a futár-szolgálatokra.

A *courier*-szolgálat testőreinknek rendkívül hízelgett. S ha valami, úgy ez ösztökélte őket, hogy éjjel-nappal tanuljanak. Ha a bécsi levéltárakban őrzött *conduit*-listákat végig lapozzuk, bámulva látjuk, hogy a *courier*-szolgálatra való alkalmazás minő fényes eredményeket termelt. Az idősebb testőrök legtöbbje ugyanis hat-hét európai nyelvet beszélt.

Mikor híre járt, hogy II. Lipót király a *courier*-szolgálatot megszüntetni készül, a magyar testőröket már maga ez a kőszá hír is megdöb-

ERDEI ÚT.

PAÁL LÁSZLÓ FESTMÉNYEIBŐL.

bentette. Az 1791. év január 14-én az egész magyar testőrség magához a királyhoz fordult s arra kérte őt, hogy hagyja meg az eddigi állapotokat, *«mert az ő tudásuk és képzettségük legnagyobb a nyelvek és a földismeretek terén, s a courier-szolgálat még a legtunyábbra is új lelket és lelkesedést önt!»* Ezen kiváló kegyelemért — írják — az egész magyar nemzet a legmelegebb hálával fog adózni. A boldog emlékü nagy királyné, Mária Terézia tüntette ki a magyar testőrséget azzal, hogy a courier-szolgálatot másoktól elvonván, a magyar testőrségre bízta!

II. Lipót a magyar testőrség folyamodását kegyesen fogadta s Pálffy Károly gróf révén április 20-án kijelentette, hogy a lengyel testőrség teljes kizárásával további rendelkezésig a courier-szolgálatot a magyar testőrség végezi.

A közös cél s a közös igyekezet a magyar testőrököt igen közel hozta egymáshoz. Őszinte barátság és szeretet fűzte őket egybe, s még vén korukban is mindég lelkesedéssel gondoltak a Bécsben eltöltött évekre. Bár hazájuktól állandóan távol voltak, *«nemzelük magyarságában mindnyáján megmaradtak!»* Valósággal egy családot alkottak, melyet a családjának; a hazának szeretete tartott össze. Csak kezünkbe kell vennünk akkori testőreink leveleit, hogy mindezek igazságáról meggyőződjünk.

A fejedelmi családból származott és szépségéről magyar Antinous-nak nevezett Barcsay Ábrahám is azok közé tartozott, a kik a tollat jól forgatták, magas műveltségükkel és lelkes hazafiságukkal a testőr-iskola felvirágoztatásán közreműködtek. Barcsayt is többször megbízták fontosabb politikai küldetéssel, több háborúban is részt vett, de társairól soha meg nem feledkezett, s valahányszor távol volt, levéllel és ver-

sekkel kereste fel őket. Néhány ily ismeretlen levele akadt kezünkbe. Megérdemlik, hogy napvilágot lássanak, mert nemcsak Barcsay nemes lelkére vetnek világot, de a testőriskola multjához is érdekes adatokul szolgálnak. Barcsay e levelet Károlyi Antal grófnak, a kiváló mezenáshoz és a magyar testőrség kapitányához intézte.

Az első levél Altonában 1787 október 24-én kelt s így hangzik:

Méltóságos Gróf, Magyar Nemes Testőrök Főkapitánya!

Nekem különös tiszteletű Excellenciás Uram! A közönséges hirmondók, anyai s oly szörnyű hadi készületek rettentő kitrombitálását, szellemesebb és kivált engemet vigasztalóbb újsággal nem elegyíthették volna Excellenciának a nemes testőrök főkapitányására lett emeltetésénél. Mennyivel többitette kegyes levele abbéli örömet látván abból, hogy nemcsak igaz, hanem hogy Excellenciád akkor is nem önön maga, sőt inkább mások sorsán tud örvezdeni! Annak emlékezte holtig szívemben leszen zárva, és ámbár előmenetelem felől Bécsből még eddig semmi bizonyost nem érhettem, úgy veszem mindazonáltal Excellenciádtól mint hozzám viseltető jóságának leghízelkedőbb bizonyosságát.

Üdvezlem igazán a magyar nemes testőrök seregét egyszer oly vezér alatt lenni, kiknek szive nagy születésével egyaránt szimbóláló fényes indulatoktól eleveníttetik. Legyen nekem szabad azon jeles társaságot Excellenciának most úgy ajánlani, mint ifjuságomnak hajdani legkedvesebb szoptató dajkáját, melynek kebelében *(ha ez valamin érhetne) minden neveltetésemet vettem: még a barátságot is, azt az érzékeny lelkek fő bálványát ott esmértem elsőbbször, ott áldoztam oltáránál, s ott kösoltam malasztjának első zsongóját.* Könyörgök azért Excellenciának alázatosan, méltóztassék ott lévő barátságomat, rokonimat velem együtt kegyes védelme alá venni, és azokkal egyetemben a legigazabb s leg-

vebb örökös tisztelői közé számlálni engemet is, ki zselényimig (így leszek lekötözött alázatos hív szolgálója Barcsay).

A következő levelét Maros-Sólymosról írta 1791 február 16-án. Károlyi Antal tábornagynagy ugyanis Barcsay ezredest megbízta, hogy a magyar testőrség számára lovakat vásároljon. Ezen útjáról és a lóvásárlásról két levélben is értesíté Károlyit. Az elsőben (február 16) a napi eseményeken és néhány udvarias szóláson kívül Barcsay a következő érdekes sorokat írta: *«Ide való és szomszéd török tartományokból érkező híreink többnyire mind háborúra és hadra való készületekkel fenyegetnek. Mi ugyancsak keveset félünk, mind a homályba borult török holdnak gyöngye sugárától, mind a sok győzedelmek által már utolsó pihegésre jutott oroszok híres asszonyától.»*

Ugyancsak Maros-Sólymosról (május 25-én) írt másik levelében a lóvásárlásról és közeli megérkezéséről értesíti Károlyit. Leveléhez melléklí az erdélyi gubernator beigtatásának leírását. Ez a beigtatás hallatlan fényvel és pompával ment végbe; Wesselényi vezetése alatt 300 erdélyi főúr lóháton vonult ki, s az egész ünnepély alatt, azaz nyolczadfél óráig, a nyeregben ült. Az este megtartott bálban a legnagyobb hatást tette *«a legöregebb méltóságok táncza, régi magyar nőtáncra»*. Ez utóbbiban a gubernator úr ő excellenciája is részt vett.

Az 1791. év nyarán Barcsay ezredes a magyar testőrség egy osztályával Prágába küldetett a koronázásra. A mikor Iglau-ba érkeztek, augusztus 16-án Barcsay tudatta Károlyival, hogy Perczel hadnagyot betegsége miatt Iglau-ban kellett hagynia. *«Egyébiránt — írja — mivel a tiszt uraknak eddig való magaviselete egész dicséretet érdemel, bátorodom őket velem együtt Excellenciának gráciájában ajánlani, kik szüntelen szívünkben hordozván atyai kegyes oktatásait, engedelmes haladatossággal kérjük az ekeket Excellenciád drága napjainak hosszabbításáért. Mely méltó és szives esedezést midőn részemről sok ezerszer kettőztetném, a leg-hívebb mély tisztelettel maradok»* stb.

Ez a levél kedvelt kapitányát, Károlyi Antal tábornagynagyot a halálos ágyán találta. Az is lehet, hogy a levelet már el sem olvashatta, mert augusztus 24-én meghalt. Barcsay az elhunyt Károlyi Antal grófnak feleségét is jól ismervén, leveleivel őt is felkereste. Így 1795 december 30-án Laibachból ír neki, s a szokásos újévi jó kívánatok mellett arra kéri őt, hogy *«a felséges udvarnál és egész városba kiterjedt nagy tekintetű ismeretségei által pártfogását és védelmét eszközölni méltóztassék!»*

Takács Sándor.

HARCZTÉRI KÉPEK.

A kelet-ázsiai háború színhelyéről érkező tudósítások eléggé mutatják a most folyó harcok rendkívül véres voltát, a mi szinte páratlanul áll a hadak történetében. De némiképp szemléltethető is teszik e harcok borzalmaikat azok a csataképek, a melyek a helyszínen felvett vázlatok után készültek, tehát legalább főbb részleteikben a történeti hűségnek megfelelően, ennél fogva közvetlenségükkel is hatnak. Két ilyen képet van most alkalmunk bemutatni.

Egyik Port-Artur ostromából tüntet fel részletet. Egy japán rohamoszlop úgynevezett *«holt pont»*-ra került, vagyis olyan helyre, hol egészen közel jutott ugyan az ellenség sánczához, de köztük egy sziklahát van, mely miatt egyik fél golyói sem találhatnak. A sziklahát azonban egyik félnek sincs kedve átrohanni, mert közben az ellenség golyói kétségtelenül elsöpörnek. Hason fekvé várnak tehát, míg segítség érkezik, közben azonban öklönyi kövekkel dobálják egymást.

Másik képünk a véres *«Liaojangi»* csatából mutat be jelenetet s a Saosan nevű megerősített dombon lefolyt ütközetnek azt a mozzanatot tünteti fel, midőn a japán csapatoknak már sikerült a tetőre felhatolni. Középen egy japán tiszt alakját látjuk, a mint egy orosz gyalogos puskáját megragadva, kardját csapásra emeli. A vitéz Tachibana őrnagy volt ez.

* Az itt felhasznált levelek és iratok a bécsi udvari kamara és a Károlyi-nemzetiség levéltárában találhatók.

A JAPÁNOK A LIAOJANGI CSATÁBAN ELFOGLALJÁK A SAOSAN NEVŰ DOMBOT.

a ki a japán rohamoszlop élén haladva, a dombon hat orosz levágott, mignem egy golyó őt is halálosan találta.

A «VASÁRNAPI UJSÁG» KARÁCSONYI ALBUMA.

A *«Vasárnapi Ujság»*, mint az utóbbi két évben, az idén is *karácsonyra nagy díszalbumot* ad ki, melynek czíme, mint a két előző:

KARÁCSONY

lesz.

E díszalbum szín- és aranynyomatú borítékkal három művészi kivitelű színes műlappal és számos eredeti rajzzal gazdagon illusztrálva, bő és érdekes tartalommal fog megjelenni.

Külső kiállításának szépsége, valamint tartalmának gazdagsága által bizonyára ép oly szíves fogadtatásra és meleg érdeklődésre fog találni, mint mult évi albumunk. A nagy terjedelmű díszmű a *«Vasárnapi Ujság»* alakjában jelenik meg. Művészi kivitelű színes képmelléletei közt lesz a magyar művészet három elsőrendű kitünőségének, MUNKÁCSY MIHÁLY-nak, LOTZ KÁROLY-nak és BENCZÜR GYULÁ-nak egy-egy festménye. E színes képeken kívül, melyek az eredetiek szépségeit teljes hűségükben mutatják be, részint mint önálló rajzok, részint mint az egyes elbeszélésekhez, költeményekhez készült illusztrációk, számos más, igen gondos kivitelű kép lesz az albumban, melyeket a legjelesebb magyar illusztráló művészek készítettek.

A tartalom irodalmi részében legkitünőbb írónk közül számosan működnek közre. *Mikszáth* Kálmán, a *«Vasárnapi Ujság»* hirneves főmunkatársa, új elbeszélést írt az album részére *«Az ördögös pipa»* czímmel; rajta kívül még újabbban ritkán megszólaló kitünő írónk, *Baksay* Sándor *«Kajdacsai Antal»* című elbeszélése a régi Magyarország életéből vett tárgyat dolgoz fel, *Berczik* Árpád *«Őszi rózsá»* czímmel a modern társadalomból, a hivatali életből írt elbeszélést, *Pekár* Gyula *«A boldogasszony fátyla»* című elbeszélése a középkorból rajzol érdekes történetet, *Gyarmathy* Zsigáné elbeszélése *«Apoldyné»* cím alatt az erdélyi vidéki társadalomból nyújt megható képet, *Kisbán* Miklós rajza, a *«Csácsá»*, egy falusi cigány tragikus sorsát mondja el. A verses közlemények sorában lesznek *Szász* Károly-nak még eddig kiadatlan műfordításai, eredeti költemények *Lévay* Józseftől, *Endródi* Sándortól, *Szabolcska* Mihálytól, *Radó* Antaltól, *Zempléni* Árpádtól, *Lampérth* Gézáttól, *Sajó* Sándortól, stb.

E szépirodalmi közleményeken kívül még több ismeretterjesztő cikk lesz az albumban, melyek közül főlegméljük *Marczali* Henriknek

A *«Karácsony»* bolti ára 3 korona; ennek utalványon való beküldése mellett bárki megrendelheti az alulírt kiadó-hivatalnál, mely bérmentve küldi meg.

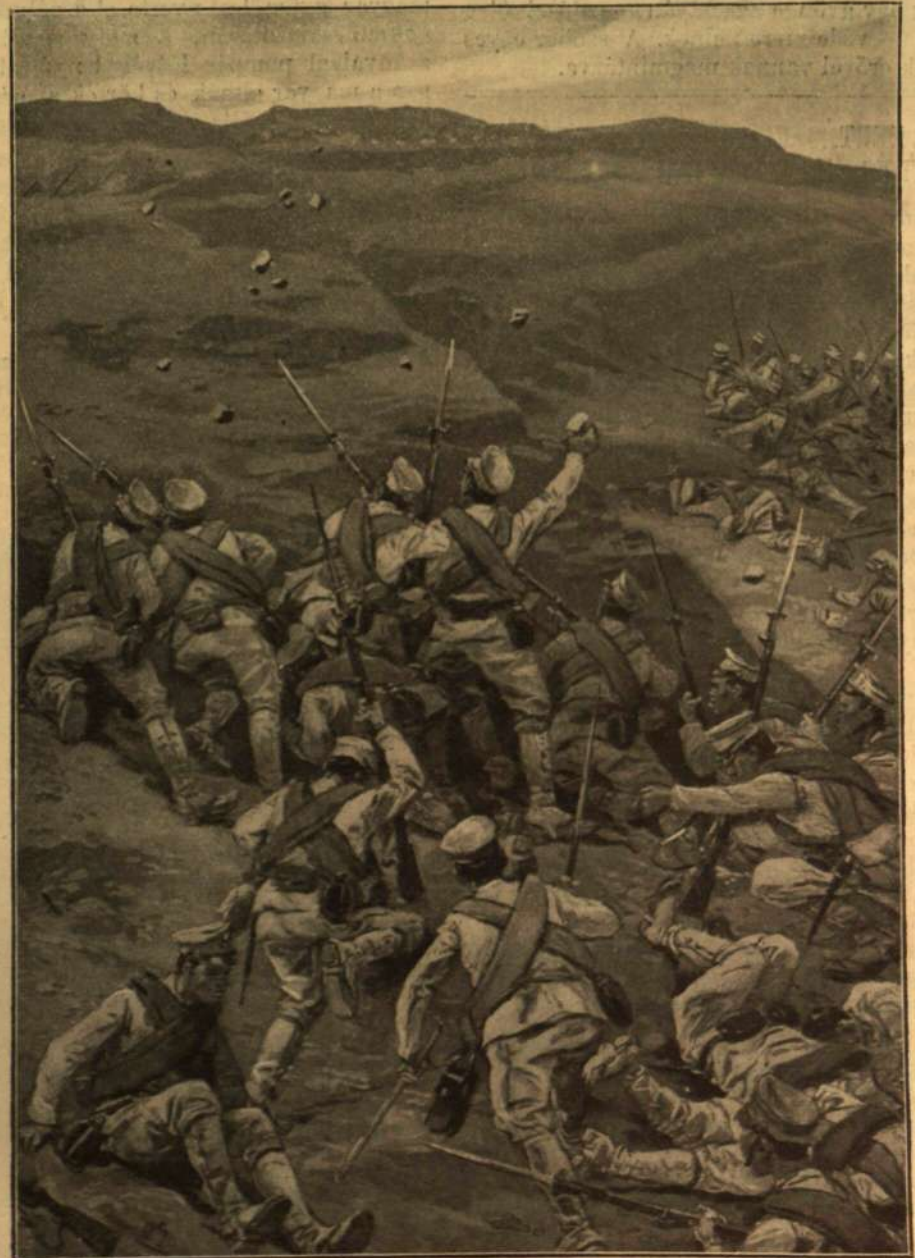
Azoknak, a kik a «Vasárnapi Ujság»-ra 1905-re előfizetni szándékoznak, szívesen elküldjük meglekintés végett bérmentve e karácsonyi díszalbumot, ha erre levelező lapon fel szólítanak. Előfizetés esetén díjtalanul megvártható, ellenkező esetben kérjük a 3 korona bolti árnak postautalványon való megtérítését, vagy az album visszaküldését.

Budapest, 1904 december hóban.

A *«Vasárnapi Ujság»* kiadó-hivatala
IV., Egyetem-utca 4. sz.

TÉLI KIÁLLÍTÁS A MŰCSARNOKBAN.

Nagyobb méretű képe ez idén kevés van a kiállításnak. Modern életünk egész berendezkedése, az a mód, a mint házainkat építettük, épenséggel nem alkalmasak arra, hogy a képi-írókat nagyobb vásznak benépesítésére bátorítsák. Lakó-szobáink (termeknek csak nagy jóakarattal nevezheti azokat) kisebb képeket és szoborműveket kívánnak. Ilyen viszonyok közt csaknem meglepetésszámba megy *Glatz* Oszkár-nak több mint negyven alakot mutató arcképcsoportja, a mely tulajdonképpen nem egyéb, mint egy vadásztársaság csoportosulása a velencei tó partján. Az ilyen tárgy megfestése nehéz feladat a művészre, mert könnyen abba a hibába eshetik, hogy a fotografus szemével nézi a jelenetet és színpadiasan rendezett tableau ad az élet mozgalmas lüktető képe helyett. *Glatz* finom érzékkel ki tudta kerülni ezt a veszedelmet. Alakjait számos-külön tanulmány segélyével, melyek szintén láthatók a

KÖVEKET DOBÁLÓ JAPÁN KATONÁK PORT-ARTURNÁL.

A KELET-ÁZSIAI HARCZTÉRRŐL.

Jelky Gyula fényképe.

HIERONYMI KÁROLY KERESKEDELEMÜGYI MINISZTER FOGADTATÁSA A POZSONYI PÁLYAUDVARON.

kiállításban, egyéni vonásokkal tudta felruházni, s pose-ban, mozgásban mindig ki tudta emelni, a mi bennük jellemző.

A szoborművek közt már készítője személynél, de művészi becsénél fogva is figyelemre tarthat számot *Liipola György* «*A védők*» című szoborcsoportja. *Liipola* ugyanis finn eredetű s mintegy fél év óta van Budapesten, de e rövid idő alatt annyira meghonosodott itt, hogy nemcsak megtanulta a magyar nyelvet, hanem a magyar honpolgárságot is meg akarja szerzeni. Szoborműve két erőteljes férfialakot ábrázol, a kik egy gyöngye aggyastyan — valószínűleg az apjuk — védelmére kelnek. A szobor egyes részei sok erővel vannak megmintázva.

MAGYAR KERTÉSZEK A DÜSSELDORFI MŰVÉSZETI ÉS KERTÉSZETI KIÁLLÍTÁSON.

A gyönyörű Rajna-vidék egyik legszebb városa, «a művészet és kertészet városa» Düsseldorf kikeletől lombhullásig nagy, általános kertészeti és művészeti kiállítást rendezett. Ezen a nemzetközi versenyen részt vettek a magyar művészek, magyar kertészek is.

A hazai kertésznek *Tallán* Béla földművelésügyi miniszter tette lehetővé a versenyt, a mennyiben több ezer koronát engedélyezett a kiállítás céljaira.

Rudinai *Molnár* István miniszteri biztos előktele alatt *Emich* Gusztáv, az Országos Magyar Kertészeti Egyesület elnöke, *Forster* Géza, az Országos Magyar Gazdasági Egylet igazgatója, *Angyal* Dezső, *György* István, *Isemann* Keresztély és *Magyar* György rendezték a kiállítást.

A magyar kertészet egy állandó és több időszakos kiállításra volt Düsseldorfban bemutatva. Az állandó kiállításban főleg a művészi kivitelű magyar kerttervek voltak láthatók. Szép aquarelleket és fényképeket állítottak ki *Ó Felsőge* a király a budai pompás várkertből, a mely hovatovább európai hírre tesz szert, *József főherceg* a *Margitsziget* parkrészeit, *Budapest székes főváros* *Isemann* Keresztély főkertész tizenhatsz parktervezetét, *Pecz* Armin cs. és k. udvari kertész több nevezetesebb magyar kerttervét, *Vigyázó* Sándor gróf pedig híres *rátóti parkjának* mintegy száz részletét mutatták be fényképekben. A budapesti kertészeti tanintézet az *inlézet kertészetét* és az *Erzsébet királyné* társaság gyümölcsös tervezetét állította ki.

A földművelésügyi miniszterium a *kincstári fürdők parkjait* fényképekben ismertette.

A kiállításban képviselve volt a magyar kertészeti szakirodalom is, s ezenkívül érdekes látványosságul szolgált a magyar gyümölcs-konzervek, aszalványok és gyümölcs-pálinkák csoportja, melyek mind versenyképesen jelentek meg.

gedve, de nagyon kívánatos lenne, ha termelőink a kiállítás tanulságait, különösen a gondos csomagolás, a szállítás és a fajták megválasztása tekintetében kellő mértékben figyelembe vennék. *K. A.*

A KERESKEDELEMÜGYI MINISZTER POZSONYBAN.

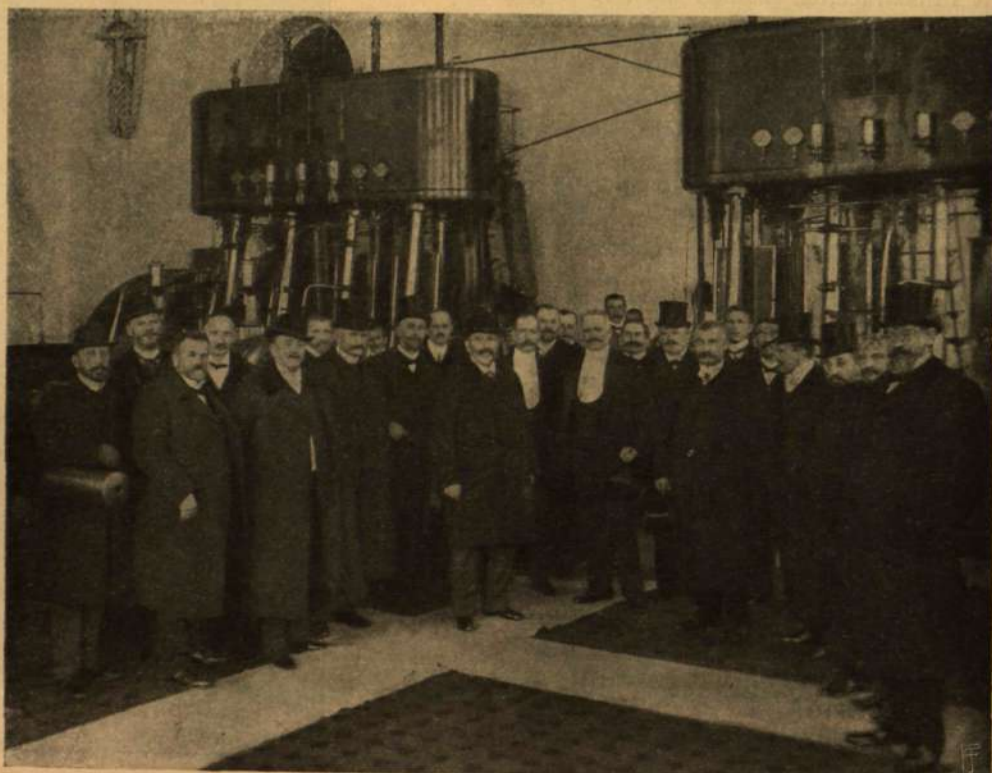
Hieronimi Károly kereskedelmi miniszter vasárnap, december 4-ikén résztvett a pozsonyi szabadalvópárt gyűlésén, mely alkalommal, mint ismeretes, nagyszabású beszédet mondott.

A pozsonyi pályaudvaron *Bartal* Aurél főispán vezetésével nagy küldöttség fogadta a minisztert, a ki fél tizenkettőkor érkezett meg számos országgyűlési képviselő kíséretében. Innen az egész társaság a primási palotába hajtatott, melynek tiszteletbeli nevezetességű nagy tükörtermét zsufolásig megtöltötte a pozsonyi polgárság s lelkesedéssel fogadták a miniszter beszédét. Délután két órakor a Zöldfa-szállóban bankett fejezte be a szabadalvópárt gyűlést.

A miniszter a hétfői napot is Pozsonyban töltötte, a hol megsejmelte az iparkamara, ipartestület és a fémipari szakiskola új épületeit, a pozsonyi téli kikötő terveit és helyét, valamint a czernagyárat. Délután egy órakor *Frigyés* főherceghez dejeunerre volt meghívva, innen aztán a pályaudvarra hajtatott, s a délután négy órakor induló gyorsvonattal Budapestre utazott.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A «Magyar Remekírók» című nagy irodalmi vállalatból újabb öt kötetes sorozat jelent meg, melylyel az 55 kötetre tervezett gyűjteményből most már harmincz kötet van készen. Ez új sorozat is több, a gyűjteményben eddig nem szerepelt írókat mutat be. Közük van *Madách* Imre, kinek «Ember tragédiája»-n kívül kisebb költeményei legjavát foglalja magában az a kötet, melyet *Alexander* Bernát rendezett sajtó alá s magvas, mélyen járó életrajzi tanulmányt is irt hozzá bevezetéssel. *Arany* László legbecesebb költői műveit és tanulmányait *Kozma* Andor válogatta össze szintén egy kötetben s ugyancsak ő a bevezetésben érdekes, vonzó képet rajzol e jeles költőnkéről. Szintén új neveket vezet be a vállalatba az a kötet, melyben *Négyesy* László gyűjtötte össze *Fazekas* Mihály híres «Ludas Matyi»-ját és kisebb költeményeit s *Gvadányi* József «Peleskei nótárius»-át. Mind-e kötetekhez *R. Hirsch* Nelli rajzolt egy-egy sikerült képet. A többi két kötet *Tompa* és *Vörösmarty* műveinek sorát egészíti ki. *Tompából*, kinek mű-

Strélsky fényképe.

HIERONYMI KÁROLY KERESKEDELEMÜGYI MINISZTER LÁTOGATÁSA A POZSONYI CZERNAGYÁRBAN.

veit *Lévay* József rendezte sajtó alá, ezuttal a balladákat, beszélyeket és regéket kapjuk, míg a *Vörösmarty*-kötetben *Gyulai* Pál befejezésül a «Dramaturgiai lapok» gyűjteményét csatolja a nagy költő többi műveivel, egyuttal pontos tárgy- és névmutatót csatolva a kötethez. Az új sorozat kiállítása teljesen azonos az előbbiekével, díszes, izléses, tartós. Az 55 kötetes teljes gyűjtemény ára 220 korona; megrendelhető részletfizetésre is bármely könyvkereskedésben.

A régi magyar költészetből két kötet jelent meg a «Remekírók képes könyvtára» című vállalatban, melyet *Radó* Antal szerkeszt s a *Lampel-Wodianer* cég ad ki. Az első kötet *Tinódi* Sebestyén és *Balassa* Bálint költeményeinek javát, *Gyöngyösi* «Murányi Vénusz»-át, a kuruczok költészet legzebb termékeit tartalmazza, a második pedig *Faludi* Ferenc költeményeit, *Gvadányi* «Peleskei nótárius»-át és *Virág* Benedek ösdit. Az egyes szakaszkok él *Ferenccz* Zoltán irodalom-történetirőnk irt bevezetést s ő látta el a szükséges magyarító jegyzetekkel is. Ugyane vállalatban még két új kötet jelent meg: *Zrínyi* Miklós és *Garay* János válogatott munkái; az előbbi *Négyesy* László, az utóbbit *Angyal* Dávid rendezte sajtó alá. A gyűjteménynek díszet s értékét emeli az, hogy egyes kötetei gazdagon vannak illusztrálva; összesen huszonkilenc képet közöl, jeles magyar festők rajzait. A kötetek kétféle: díszesebb és egyszerűbb kötetben kaphatók. Egy-egy kötet ára 6 korona, — az egész gyűjtemény megrendelőinek azonban csak 5 korona.

Leopardi és *Musset* költeményeiből egy kötet műfordítást állított össze *Radó* Antal. Értékes terméke e könyv műfordítási irodalmunknak, a melyben a XIX. század e két nagy lyrai költője eddig alig volt képviselve.

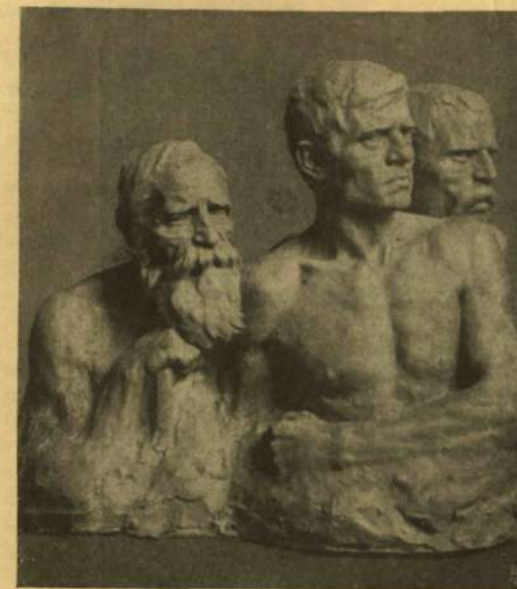
Leopardi a mult század pessimizmusának a lyrában körülbelül legkitünőbb költője; ódai szárnyalása, elégiai mélysége, eszmegazdagsága, természetfésűsége szépségei s nemes, tiszta formái egyéniségét, költészetét vonzóvá teszik azok előtt is, a kiknek világlátásával nem egyeznek az a sötét ború, mely, sokszor még könnyedebb hangú költeményein is végigvonul. *Musset* viszont a francia romantika csillagó lyrikusa, a kiben az erőteljes színházak, szenvedélyes fellebbanások kedvelése néha meghatóan gyöngéd ellágyulásokkal párosul s a ki a forma elmés eleganciájával is méltó követője a francia költészet hagyományainak. *Radó* Antal az e két költő fordításával járó nehézségeket sikerrel küzdötte le; *Musset* fordításai talán melegebbek és közvetlenebbek, a francia költő új látászik közebb áll lelkehez, de a *Leopardi* költeményeinek színes nyelve is mintha szárnyat adott volna a magyar fordító stíljének. A XIX. század irodalma a regényen kívül bizonyára a lyrában alkotott legnagyobbat s hogy e nagyszerű fejlődés két ily elsőrendű alakjával megismerkedhetni módot szerzett a magyar közönségnek, ezért a fordított elismerés illeti meg. Az illusztrációkkal is ékesített kötet mint a «Remekírók képes könyvtára» egyik köteté jelent meg a *Lampel-Wodianer* cég kiadásában.

Szombat a faluban.

*Leopardi*tól.

Az ifju lányka megjön a mezőről,
Napszállat idején,
Nyaláb füvével, jobb kezében
Ibolya s rózsá-bokrétát vivén.
Hogy mint szokás:
Velök diszítse holnap,
Az ünnep napján keblét s fürtjeit.
A padkán, szomszédnőinél,
Öreg anyóka üldögél
És fon, hol véle szemben tűn' a nappal.
És ama szép idők felől regél,
Mikor vasárnap díszbe öltözött
S fűgén virulva,
Ott tánczolt este mindazok között,
Kik ama legszebb korban társi voltak.
Homályosul a lég,
A derű immár szinte kék,
Halmok s ormokul az árnyék lelong
És a kelő hold már ott fenn dereng.

Most jelzi lágy harangszó
Az ünnep békésszöntét,
És hangja hallatára
Sok szív vigaszszal van teli.
S a falu kis piarczát
A gyermekek csoportja
Ugrálva, kiabálva
Vig zajjal fölveri.
S eközbe szűkes asztalához
Fütyölve tér meg a kapás
S a nyugalom napjára gondol.
S mikor már minden más fény kialudt
S esőnd fili a falut,
Forgatni fűrészt, kalapácsot,
Még hallhatod az ácsot,

Liipola György: A védők.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Ki zárt műhelyben virraszt mecse mellett,
És fátard s el nem ernyed,
Hogy szürkületre kész legyen a mű.
E nap a hét közül leg többet ér:
Tele reményvel és örömmel.
Már holnap minden ára bűt meg bajt hoz,
Mert holnap minden mind azon sohajtoz,
Szokott nyűgöbe hogy majd visszatér.

Pajzán legényke!
A te virág-korod
Ép ilyen széleskedvű nap,
A legderültebb, legvigabb,
Mely megelőzi élted ünnepeit.
Élvezd, fiam! Oly édes ez a lét,
Oly szép e kor!

Nem mondok egyebet.
De ah! viseljed könnyű szívvel,
Hogy messze van még ünneped!

Isten veled.

Musset Alfrédótól.

Hát ég veled! Talán már itt lenn
Többé nem látalak! Ég veled!
Te mégy, míg engem itt hagy Isten —
Élveztelek, s most érzem, szerettelek.

De nem sírok, de nem keservegek;
Jövő kívánja — ám legyen,
Az a vitorla már közelget!
Mosolygva nézem majd, ha elmegyen.

Tele reményvel kelsz utadra
És büszkén térsz majd vissza tán,
S kit meggyötörtél, hosszán elmaradva,
Lehet: nem ösmersz majd réam.

Isten veled! Szép álom vár rád,
Az élvezet, a vész kábitni fog,
S elkápráztatja majd szemed világát
Egedre szálló fényes csillagod.

De lesz tán nap, min sejtí lelked,
Egy veled érző szív mit ér,
Hogy milyen ádv, ily szívet lelned,
S mi kín, ha ilyet veszítél!

A «Budapesti Szemle» decemberi füzeté több általános értékű közleménnyel jelent meg.

Első helyen gróf *Vay* Péter cikke áll, mely «Khina és Japán a XX. század küszöbén» címmel most épen idősebb tárgyról szól sok szakismerettel. *Viszota* Gyula gróf *Széchenyi* István politikai magatartásának egy sokat vitatott mozzanatát, a nagy hazafi 1842/45-iki szereplését ismerteti. Szép-irodalmi közleményül három érdekes és jellemző japán elbeszélés szolgál, melyek közül kettőt *Balogh* Benedek az eredeti japán nyelvből fordított, a harmadik pedig *Lafadio* Hearn angol író műve, ezenkívül *Lévay* Józsefnek «Haladás» című szép kis versét s *János* Gusztáv *Ariosto*-fordításának egy részletét olvashatni a füzetben. A következő közlemény a kelet-indiai híres szanszkrit mesék-könyvből, a *Pancsatantrából* ad két mesét, melyeket *Fiók* Károly fordított. A *Műcsarnok* mostani téli tárlatáról és *Vámbéry* Armin emlékiratairól tájálunk aztán ismertetőt a füzetben, melyet az «Értesítő» rovat zárja be, hazai és külföldi könyvek ismertetésével s *Herman* Ottónak egy felszólalásával. «Budapesti Szemle» *Gyulai* Pál szerkesztésében s a *Franklin-Társulat* kiadásában minden hó

elsőjén jelen meg; előfizetési ára egész évre 24 korona, félévre 12 korona, egyes szám ára 2 korona.

«Az irodalomtörténet elméletéről» című alatt gyűjtötte össze e tárgykörbe vágó értekezéseit *Szvetvári* Iván, kinek néhány a francia életről szóló érdekes cikkekkel lapunk hasábjain is találkozott már az olvasó. A 14 éves könyvben öt tanulmány van összegyűjtve a francia kritika fejlődéséről a XIX. században, *Taine*ról s *millieu*-elméletéről, *Brunetiére* kritikai módszeréről, az irodalomtörténetnek a természettudományhoz s a kritikához való viszonyáról. A tárgy iránt érdeklődők haszonnal forgathatják a könyvet, melyet világos tárgyalási mód, széleskörű tájékozottság, a tárgyról szóló irodalom alapos ismerete jellemez. A könyv *Kilián* *Frigyés* könyvkereskedésében jelent meg s ára 3 korona.

Görgy Istvánról s a szabadságharc egyes vitás kérdéseinek tisztázása körül kifejtett munkásságáról egy füzetet adott ki *Kovács* Lajos. Eredetileg felolvasásnak szánta az ügyvédi körben, de mivel a dolgozat munkaközben annyira megnőtt, hogy meghaladta egy felolvasás keretét, külön füzetben adta ki. Nagy szeretettel és elismeréssel méltányolja benne *Görgy* István munkásságát, vizsgálja a történelmi tények világításában *Görgy* Artur szereplését, az ellene felhozott vádakot. A szabadságharcra vonatkozó irodalom iránt érdeklődők tanulsággal forgathatják a meleg hangon megírt füzetet, mely a *Franklin-Társulat* nyomdájából került ki. Ára 2 korona.

Ilma asszony és más elbeszélések. Tizenhatsz novelláját gyűjtötte össze egy kötetben *Gagyhy* Dénes, tárgyait a mindennapi életből merítve. Dolgozataiban felismerhető a törekvés, bár több darabjánál a bevezetés nem eléggé sikerült. A könyv ára 3 korona.

Vadászkalandok. *Irta* *Garady* Viktor. Az ifjuság számára készült ez a könyv, melyben tíz izgalmas vadászkaland van leírva, a szerzőnek azonban gondja volt arra is, hogy elbeszélései során folyton ébren tartsa ifju olvasói figyelmét, érdeklődését a természet szépségei iránt. A könyvet ötven, szép kivitellű szemléltető kép ékíti. Kiadta a *Franklin-Társulat*, ára csinos vászonkötésben 3 korona 40 fillér.

Burkus. Regény az ifjuság számára. *Irta* *Gaál* Mózes. Tanulmányokban bővelkedő történetet beszél el az ismert nevű szerző ezen könyvében. A regény hőse *Burkus*, egy uri család gyermeke, ki dacolva rokonai, barátai ellenkezésével és gunyjával, inasnak megy és igyekszik, szorgalmas munkája után végre előkelő kereskedővé lesz s mindenki osztalan becsülését elnyeri. Ezt az egyszerű mesét érdekesen adja elő *Gaál* Mózes, a ki jelen művével nem csak szórakoztató, hanem hasznos és józan irányú könyvet ad az ifjuság kezébe. A csinos kiállítású és kötésű könyv a *Franklin-Társulat* kiadásában jelent meg, ára 3 korona 50 fillér.

Hazánk története. A magyar ifjuság számára *Irta* *Benedek* Elek. Az ismert nevű ifjusági író ez új művében a magyar nemzet történetét mondja el világos és könnyen érthető stílusban, a fűlyt arra vetve, hogy a történet eseményei úgy legyenek előadva, hogy az ifjuság lelkét foglalkoztassák s éleszszék benne a hazafias érzéseket. A munkát az *Athenaeum* kétféle kiadásban, egyszerűbben és díszesebben adta ki, illusztrációkkal ékítve. A díszesebb kiadás ára 8 korona, az egyszerűbbé 6 korona.

Séták a nagy természetben. *Nógrádi* László e cím alatt átdolgozta dr. *Lutz* német írónak egy ifjusági művét, a mely a természet iránti érteket igyekszik fejleszteni az ifjuság lelkében. Az átdolgozó nagy gondot fordított arra, hogy a magyar vonatkozásokat kellően érvényesítse a munkában és az előadás élénkségével mindig ébren tartsa a fiatal olvasó érdeklődését. A szép illusztrációkkal díszített 600 lapra terjedő könyv az *Athenaeum* kiadásában jelent meg, ára 8 korona.

A november 18-iki képviselőházi határozatáról közöl jogi tanulmányt rópiratában egy névtelen szerző s azon következtetésre jut, hogy a többség határozata nem mondható az igazság követelményeibe ütköző dolognak. A rópirat *Singer* és *Wolf*-nével jelent meg, ára 50 fillér.

Telefonkönyv. *Irta* *Salamon* István. Részletes tájékoztatást nyújt a közönségnek a magánhasználatra szánt telefonokról és egyéb villamos berendezésekről, ellátva 23 mintával és 4 táblázattal is. A telefonvonalat létesíteni kívánókra nézve igen hasznos könyv nemcsak az ilyen berendezést óhajtó magánosok, gyárosok, uradalmak, ipari és közlekedési vállalatok, stb. hanem azon közhatalóságok számára is, melyeket a törvény a telefon és villamos berendezésére hatáskörrel ruházott fel, — nélkülözhetetlen. A csinos kiállítású könyv *Szalay* Péternek, a magyar posta, távírda és távbeszélő elnökgazdátjának van ajánlva. Megrendelhető 23 koronáért a szerzőnél, Budapest, *Lógodly-utca* 33 szám.

MAGYAR KONYHAKERTI TERMÉNYEK A KIÁLLÍTÁSON.

Íróskönyve. Említettük nemrég, hogy e cím alatt havonként megjelenő folyóiratot indít Erdős René, az ismert nevű költő, a ki e folyóiratot nemcsak szerkeszti, hanem teljesen maga is írja. Első füzetét most jelent meg. Van benne két vers, az egyik 'Utat vágtam' címmel mintegy előhangul szolgál, a másiknak címe: 'Oh, leány!'. Ezenkívül prózai cikkek is vannak a füzetben, lyrai hangulatúak s egy regény kezdete, mely a 'Jezabel könyve' címet viseli. A folyóirat minden hó elsején fog megjelenni; előfizetési ára egy évre 10 korona, mely összeg Erdős René nevére (Budapest, Ferencz-kört 5.) küldendő.

Huszárvér. Operette előjátékkal, két felvonásban. Írták: Landensberg és Stein. Magyarra fordították: Mérei Adolf és Ruttkai György. Zenéjét szerzte: Mäder Raoul. Első előadása Magyar-színházban december 2-ikán.

Mäder Raoulnak, a budapesti Operaház igazgatójának ez új darabja egy-két hónappal ezelőtt került színpadra Bécsben. Nagy sikere volt, mely a mostani budapesti bemutató megismétlődött. Ezt a sikert főleg a zenéjének köszönheti. Nem oly tömör ugyan a zenéje, mint a 'Piros cipő' című baletté, mely Mäder legjobb alkotása, hanem azért kitűnő operette-zene. A meséje már nem oly sikerült, s hogy itt-ott a hibákat takarassák a szerzők, néhol kevésbé izléses epizód-jeleneteket is kaptak az illesztettek bele. Az ezred őrmestere egy csemeget talált a kaszárnya előtt s beviszi a tisztnek megmutatni. A tiszt elhatározza, hogy a gyermeket közkölségen neveltetik fel. Otven ezer koronát hamarosan össze is szedtek a részére és ezt letették egy bankban arra az időre, ha férjhez menne. Időközben a leány felszűnik és Korláth kapitány fia szerelmes lesz. A fiú is szereti a leányt. De baj van, mert mindenki azt gyanítja, még maga a kapitány is, hogy a talált gyermek az ő leánya s így a fiatalok nem lehetnek egymásé. Ekkor az a bizonyos őrmester leleplezi, hogy a gyermek az övé és csak azért mondotta talátnak, mert sejtette, hogy a tiszt urak fölneveltik. A fiatalok boldogságának így semmi sem áll útjában. A zeneszámok közül különösen kiemelendő az első felvonás baba-dala, továbbá három keringő és néhány kórus-szám. Az előadásnak központja most is Anday Blanka volt, kinek játéka napról-napra közvetlenebb lesz és éneke annyira tetszett, hogy majdnem minden számát ismételnie kellett. Sziklai adta Korláth kapitányt; ügyesen mókázott, nagy derűség közben. Kormai Berta, B. Szabó és Rubos is jól töltötték be szerepeiket. Mádernak számtalanors kellett megjelennie a lámpák előtt. (S. L.)

A Nemzeti Szalon új kiállítását december 4-ikén nyitotta meg Berzeviczy Albert közoktatási miniszter, nagy közönség jelenlétében. Ott voltak többek közt Zsilinszky Mihály államtitkár, Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, báró Forster Gyula, a Képzőművészeti Tanács elnöke, Semrecsányi Miklós miniszteri tanácsos, művészeti főfelügyelő, K. Lippich Elek osztálytanácsos, a művészeti osztály vezetője. Berzeviczy minisztert Ernst igazgató üdvözölte; a miniszter röviden választott azonnal elindult a kiállítás meglátogatására. Az új kiállítás főcélja, hogy a műértő közönség a karácsonyi ünnepekre válogathasson ajándéknak szánt

majdnem nyolcz századdal íratott Attila halála után, s mint történelmi kutforrás nem tarthat számot semmi hitelre, mert írója a IX. században és később történelmi székely hely- és személynevek alapján bizonyítja, hogy a székelység nem más nemzetből olvadt a magyarba, hanem kezdettől fogva a magyarnak egyik ága. Erdélybe először Szent László telepítette a székely magyarokat 1085. után, még pedig Erdély keleti, erdős részébe. Más részük 1150 táján települt a mai Udvarhelymegyébe, míg harmadik részük 1216 után a mai Háromszékre. 1241-ben elmenekültek a tatárok elől az erdőbe, de később V. Istvánnak segítettek az ő országrésze visszafoglalásában. A székelyfoglaló értekezés után az osztály zárt ülést tartott, melyen folyó ügyeket tárgyaltak.

A Magyar Történelmi Társulat december 2-iki ülésén Zsilinszky Mihály elnökölt. Az ülésen két előadást tartottak.

Az egyik Illésy János tanulmánya volt a Jászkunság eladásáról a német lovagrendnek. A régi magyar államháztartásnak mindenkor egyik legfőbb jövedelemforrása a koronára szállott birtokok, az úgynevezett fiskalitások értékesítése volt. A XII. század vége felé azonban már más jövedelemforrásról kellett gondoskodni. Ekkor eszelte ki Kollonics Lipót bírnok, hogy a török uralom alól felszabadult területeket fegyver jogán a kincstár részére foglalja le s a régi birtokosokat fegyverváltás címén megszerze. Ekkor jutott eszébe a német lovagrendnek, hogy valamikor ő is birtokos volt Magyarországon és jelentkezett. Kollonics mindenképp rajta volt, hogy a rendet Magyarországon letelepítse, s ajánlotta, hogy az épen eladó Jászkunságot vegyék meg közösen. A Jászkunságot csakugyan megvették 200,000 forinttal olesóbban, mint a mennyire a kamara becsülte. Az előadást tetszéssel fogadta a hallgatóság. A következő előadó Doby Antal volt, a ki az oroszországi Csáky család történetét ismertette. A magyar szabadságharc leverésekor járt itt egy orosz ezredes, a ki Csáky grófnak mondta magát. A Csákyak egyik ága régen vándorolt ki Oroszországra.

MI UJSÁG?

A király elutasítását december 10-ikének kora reggelére tüzték ki. Ő Felsége Gödöllőről indul Bécsbe. Az utolsó általános kihallgatás december 5-ikén délelőtt volt a budavári királyi lakban.

A Felség a kihallgatás után a Műcsarnok kiállítását látogatta meg s innen Gödöllőre utazott, a hol köztünk tartózkodásának legtöbb idejét töltötte.

A Műcsarnokban december 5-ikén a királyt Berzeviczy Albert közoktatási miniszter, Zsilinszky Mihály államtitkár, báró Forster Gyula, a képzőművészeti társulat alelnöke, Benkő Kálmán igazgató, a társulat tisztviselői és a kiállítás rendezői. A közoktatási miniszter üdvözölő szavaira a király azt válaszolta, hogy évről-évre örömmel jön a magyar művészek kiállítására. A jelenvolutakhoz azon-

AZ ŐSZI GYÜMÖLCSKIÁLLÍTÁS MAGYAR OSZTÁLYÁNAK RÉSZLETE.

A DÜSSELDORFI NEMZETKÖZI KERTÉSZETI KIÁLLÍTÁSRÓL.

nal több kérdést intézett a kiállításról, kérdezte, hogy van-e haladás. Hauszmann műegyetemi rektor, a királyi palota építőtje meglátván, megkérdezte tőle: 'Mikor leszünk készen?' 'Rövid idő múlva, Felség. Az idei farsangon már az új díszteremben lehet táncolni.' 'Na, ennek igen fogok örüvendeni', mondta mosolygva a király és Zala György szobrászhoz fordult. 'Készen van-e Andrásy szobra?' 'Igen, Felség, már a helyén áll és a jövő évben le fogják leplezni.' Telepy Károly műtárostól kérdezte 'Hogy van?' 'Köszönöm, Felség, a hogyan egy ilyen öreg ember lehet.' 'Na na, — mondta a király, — ön csak nem öregebb nálam?' 'De igen, Felség, hetvenhét éves vagyok.' A király ezután megkezdte szemlélését a termekben, a melyekben számos kiállított művészetszolgáltatással tüntetett ki, s a kiállított műveknél sokszor kifejezte tetszését. Hosszabb ideig szemlélte a király Tóth István 'Küzdelem' című szobrát. A szobrászati teremben Pogány Móricz krematóriumát nézte érdeklődéssel.

Kitüntetett püspökök. A király dr. báró Hornig Károly veszprémi és Desseffy Sándor csanádi püspökök az egyház és a közügyek terén kifejtett működéséért az I. osztályú vakoronarendet, Bende Imre nyitrai püspöknek pedig titkos tanácsosi méltóságot adományozott. Mind a három egyházfejedelem a közművelődés terén is nagy tevékenységet és hazafiságot tanúsított. Az agy Bende nyitrai püspök kérelmére Ő Felsége segédpüspököt nevezett ki, gróf Batthyány Vilmos nyitrai kanonokot utódlási joggal.

Kitüntetések. A király dr. Navrátil Imrét, a fővárosi Rókus-kórház főorvosát és címzetes egyetemi nyilvános rendes tanárt, a közegészségügy terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címmel tüntette ki. Ő Felsége továbbá Seidl Ambrus miniszteri tanácsosnak és az országos Központi Hitelszövetkezet ügyvezető igazgatójának és törvényes utódainak a magyar nemességet magyaródi előnévvel adományozta. Szesztina Lajos debreczeni nagykereskedő, Debreczen város bizottsági tagja, a közügyek és a közgazdaság terén szerzett érdemeiért törvényes utódai számára is, szintén magyar nemességet nyert.

Thallóczy Lajos, a közös pénzügyminiszterium osztályfőnöke gróf Tisza István miniszterelnök megbízásából Konstantinápolyba utazott, hogy ott II. Rákóczi Ferencz hamvainak hazaszállítására dolgában tárgyaljon az illetékes körökkel.

Csokonai szülőháza. Debreczen város közgyűlése elhatározta, hogy Csokonai szülőházát megvásárolja, a kultur-palotát oda építi, úgy hogy a szülőházat is bele illeszse.

A felső ipariskola jubileuma. Huszonöt év előtt 1879 december 7-ikén alapította Trefort Ágost közoktatási miniszter az állami ipariskolát, mely ipari és gépészeti pályára nevel, sok ideig építészetre is. Hasonló intézet van még Kassán. A budapesti ipariskola azóta kibővült, külön palotája van összekötve a technológiai múzeummal, és felső iskola lett. Rendkívüli látogatottsága következtében az építő ipart külön választották tőle, ez most külön elsőrendű iskolája az országban. A felső állami ipariskolát kezdet óta Hegedűs Károly igazgató vezeti, s az ő igazgatói jubileumát együtt ülték meg december 7-ikén a második emeleti nagytérben. A jubileumon a kereskedelmi miniszter képviselőben gróf Serényi Béla államtitkár jelent meg. Ott voltak kifejezést fájdalmanak, küldöttséget és koszort küldött a temetésre. A kormányt Plósz Sándor igazságügyi és Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszterek képviselték. A törvényhozás tagjai mind a két házól nagy számmal jelentek meg, továbbá a Tudományos Akadémia tagjai, Bihar megyéből és sokan vidéki ellenzéki körből valók. Az egyházi szertartást Novák István érsebetvárosi plébános tartotta. A koporsót az utcákon nagy tömeg várta és sokan elkísérték a kerepesi temetőbe, a hol Szilágyi Dezső és Irányi Dániel sirja közelében temették el. Gróf Apponyi Albert mondott megható bucsusbeszédet a kiváló férfiú sirjánál, kassai válaszlóit nevében pedig Stecker Károly.

A Ganz-gyárban december 7-ikén szép ünnepet tartott Mechwart András, a gyár alelnöke 70-ik születésnapján úgy a gyár tisztviselői, valamint azok a körök és társulatok, melyekben Mechwartnak vezető szerepe van. A Ganz-gyár tisztviselői márványba helyezték az ünnepelt képét mutató plakettet készítették. A művészi ajándékok, mely Róna József szobrász műve, a tisztviselők küldöttsége adta át az ünnepeltnek és Asbóth Emil vezérigazgató és Schiller Miksa igazgató intéztek beszédeket Mechwartnak, a ki meghatóan mondott köszönetet. A Ganz-gyári dalárda este szerenádokat énekelt Mechwart Andrásnak.

Kiállítások. A közeledő ünnepekre a fővárosban egymásután nyíltak meg az utóbbi napokban a különböző kiállítások, melyek a műipar, a lakásberendezés, kézimunka stb. tekintetében az izlés általános haladásáról tanuskodnak.

Az Iparművészeti Társulat most is gazdag kiállítást rendezett műipari tárgyakból az Iparművészeti Múzeumban. A karácsonyi kiállítás december 3-ikán Berzeviczy Albert közoktatási miniszter nyitotta meg előkelő, nagy közönség jelenlétében. Hieronymi kereskedelmi minisztert, ki ekkor Pozsonyban volt, Péterffy Lajos osztálytanácsos és Vigh Albert iparoktatási főigazgató képviselték. A kiállítás rendkívüli változatosságban ölel föl mindent, a mi lakásunknak dísz lehet. Festések, szobrok, plasztikai dolgok, bútorok, szövetek, szőnyegek, edények, vázák, csecsebecsék, mindennapi használati tárgyak sokféleségében lehet gyönyörködni és válogatni. A minisztert Arkay Aladár, a kiállítás rendezője kalauzolta s minden csoportnál a tervező művészek és kiállítók szolgáltak felvilágosítással a miniszternek, ki igen elismerően nyilatkozott a látottakról.

A Műbarátok körének kiállításában a lakások művészi berendezésére való tárgyak, továbbá a festmények és szobrok vannak összegyűjtve. A kiállítást Viegand Endre rendezte be. Festményeket Vaszary János, Bosznay István, Katona Nándor, Dudics, Nagy Sándor küldtek.

Csipke- és hímzőkiállítás van a Nemzeti Múzeum kupolacsarnokában. Az Általános Közjótékonyági Egyesület rendezte s december hó 8-ikán nyitotta meg a közoktatási miniszter. A megnyitáson főleg a hölgyvilág volt nagy számmal képviselve, élén a jótékonyági egyesület elnökőnével, gróf Csáky Albinnéval. A kiállításon a külföldi és magyar legfinomabb csipkek mellett a népies hímzések is érdekes gyűjteményben vannak képviselve.

Karácsonyi vásárlásra olcsó árak mellett ajánlja Márton János Kossuth Lajos-utca 17., az Országos Kaszinóval szemben most megnyitott új üzlete a legfinomabb női és férfi felhárnyékat, zsebkendőket, harisnyákat; továbbá kötényeket, törülközőket, vásznakat, sifonokat, fűdőzőkiket, mosókelnéket. Különlegesen meggyászonyi kelengyékben. Nagy választék angol szabású blúzokban. Az új üzlet a legszebb és legjobb minőségű árut tartja, hogy a közönség fokozott igényeit is kielégíthesse.

A ki kevés pénz akar kiadni s a mellett családjának mégis nagy örömet szerezi, az forduljon az ismert czéphez Hirschberg A. Bécs, II., Rembrandtstrasse 19. itt 6.60 forint kapható egy garnitúra, mely 42 drb. amerikai szabadalm. ezüst évszékűből áll stb. Ezek az évszékűk a valódi ezüst helyett használhatók s már minden szállodalakban s vendéglőkben is használatban. Lásd a mai hirdetést.

Sósorsors az akkor jó fajta, Ha Vértés neve van rajta.

HALÁLOZÁS.

BEÖTHY ÁGOST, Kassa város képviselőjét december 3-ikán temették el. Kassa városi rendkívüli közgyűlésben adott kifejezést fájdalmanak, küldöttséget és koszort küldött a temetésre. A kormányt Plósz Sándor igazságügyi és Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszterek képviselték. A törvényhozás tagjai mind a két házól nagy számmal jelentek meg, továbbá a Tudományos Akadémia tagjai, Bihar megyéből és sokan vidéki ellenzéki körből valók. Az egyházi szertartást Novák István érsebetvárosi plébános tartotta. A koporsót az utcákon nagy tömeg várta és sokan elkísérték a kerepesi temetőbe, a hol Szilágyi Dezső és Irányi Dániel sirja közelében temették el. Gróf Apponyi Albert mondott megható bucsusbeszédet a kiváló férfiú sirjánál, kassai válaszlóit nevében pedig Stecker Károly.

Dr. SZOKOLAY ISTVÁN veterán magyar jogtudós elhunyt Budapesten december 6-ikán 82 éves korában. A szabadságharc idején nemzetőr volt, de tőle is szolgált a hazát, különösen a radikális irányzatú 'Március 15.' és a 'Demokratia' hasábjain. A 'Korán'-t a törökök szent könyvévé, ő adta ki először magyarul. Fél százados irodalmi tevékenységének főzere a 'Jogtudomány terére esett, a hol utóbbi munkásságát végezté. Az általa közel harmincz esztendőn át szerkesztett és kiadott 'Törvényeségi Csarnok' című jogi szaklap a magyar jogszámlát akkori kitűnőségeit. A jeles tudóst Vácson temették el. Elhunytát két leánya és fia, Szokolay Kornél hírlapíró képviseli.

KARVASY KÁLMÁN kir. tanácsos, a magyar ügyvédi kar egyik legrégibb tagja, 86 éves korában Győrött.

LEOPARDI: 'SZOMBAT A FALUBAN' CÍMŰ KÖLTEMÉNYÉHEZ.

Ifjúkorában mint patvarista tagja volt a híres pozsonyi ifjuságnak, s egyike volt azoknak, a kik Kossuth Lajos vezetésével a pozsonyi diéta híres kézirati naplóját írták. Atyja Karpl Antal, Győr város néhai tisztja orvosa volt, a ki — mint a francia nyelven kitanított jártas férfi — 1809-ben a város kérésére deputációját vezette I. Napoleon elé. Az elhunyt tevékeny részt vett Győr város közügyeiben.

Gróf KAPNIST PÉTER, Oroszország bécsi nagykövete, december 2-ikán elhunyt Bécsben, 60 éves korában. Mint Lobanov herceg utóda került Bécsbe 1895-ben. Holttestét hazájába fogják szállítani.

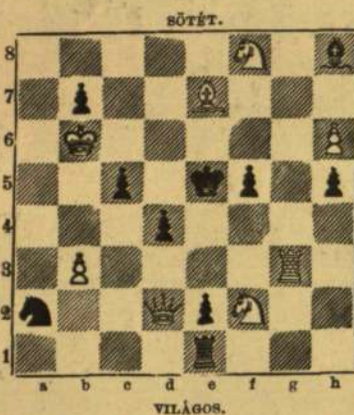
HOHENZOLLERN FRIGYES herceg, a román király öccse, meghalt december 2-ikán Münchenben, 61 éves korában.

Elhunytak még a közelebbi napokban: VESZELY FERENCZ pozsonyi kanonok 71 éves korában Pozsonyban. — BOCCZ ALAJOS pécsi ítélőtáblai bíró 64 éves korában Pécsen. — ZÁPÓCZI PAP LÁSZLÓ nyug. m. kir. táblabíró, 61-ik évében Désen. — BÁRÓ ONCZY EMIL őrnagy, a boldogult Erzsébet királyné egykori főudvarmestere Münchenben, a hová néhány hét előtt költözött. — PÁROS ENDRE 48-as honvédszázados, nyug. nagyknizsai tanító 81 éves korában. — HERCZ BERNÁT 48-as honvéd 78 éves korában Szepesváralján. — TAMÁS FERENCZ nyug. kereskedelemügyi miniszteri szemellenőr, régi honvéd hadnagy, 71 éves korában, Budapesten. — SCHMIDT JÁNOS nyug. pénzügyminiszteri főosztályvezető, 48-as honvéd, 73 éves korában Szekesfehérváron. — SZILVÁGYI BERNÁD ÁGOST államvasuti mérnök, szolgálaton kívüli honvédszázados Budapesten. — DERLIK SÁNDOR budapesti polgári iskolai tornatanár 49 éves korában. — ID. EMMERLING KÁROLY, több budapesti szálloda tulajdonosa, 80-ik évében Budapesten. — BARTHA GYULA 34 éves fővárosi tanító, ki tanítás közben halt meg. — LEIBLITNER JÁNOS, pozsonyi dal-egyesület díszelője, a városi iparostanuló-iskola nyug. igazgatója, 82 éves korában Pozsonyban. — SÁGOGY LAJOS ny. hajós kapitány 69 éves korában Budapesten. — KELLER KÁROLY, Nagyperkátá község kiérdemült róm. kath. kántortanítója, 68 éves korában Nagyperkátá községben. — FÖLDEP ALAJOS, a nagytapolcsányi tűzoltó-egyesület elnöke, 62 éves korában Nagytapolcsányban.

ÖZV. ISZÓ MIKLÓS né, szűl. Simonyi-lány, az 1875-ben elhunyt jeles szobrász özvegye Budapesten. — ÖZV. OKOLICSA NYI JÓZSEFNÉ, szűl. Vladár Szidonia Polonkán 81 éves korában. — FÜZESSÉRY LAJOSNÉ, szűl. csesdi Tóth Mária 46 éves korában, Bótrágyon. — ÖZV. KOVÁCS SEBESTYÉN JÓZSEFNÉ, 81 éves korában Ipolyváson. — TÓTH JÁNOSNÉ, szűl. Peskó Mária, államvasuti pénztáros neje 42 éves korában Munkácsen. — ÖZV. BÁNÓCZY JÁNOSNÉ, szűl. Lacza Róza 68 éves korában Győrött.

SAKKJÁTÉK

2410. számú feladvány. Csár W.-tól. (I. díjat nyert feladvány.)

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

A 2396. számú feladvány megfejtése Gérecz Károlytól.

- Table with solutions for puzzles 2396 and 2410

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. - Andorfi S. - Kovács J. - Csomonyán: Németh Péter. - Bakonyzentől: Szabó János. - Fakerten: Kintzig R. - A peti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A Vasárnapi Ujság 48. számában megjelent képtalány megfejtése: Ki sokat próbál, sokban csalhatkozik.

Szerkesztői üzenetek.

Eger, S. V. A nyílt tenger mindenütt semleges terület lévén, a japánoknak jogában áll az orosz balti hajóhadat bárhol a szabad tengeren megtámadni...

Szeged, S. V. Orosz hivatalos kimutatások szerint az orosz seregnél 364 gyalog és 324 lovas ütegnek vagyis — egy ütegnél átlag hat ágyút számítva — 3828 ágyúnak kellene lenni...

A pásztor álma. Elbeszélés. A száraz előadás még jobb mesét is élvezhetővé tette, mint a melyet a szerző kidolgozott. Távol áll a közöletesség mértékétől.

A hit. Verselése döcögős s a tartalmában sines olyan dolog, a mi az olvasó érdeklődését foglalkoztatni tudná.

A dalnok átka. Elég gördülékeny nyelven van fordítva; az eredeti azonban oly közismert s e mellett meglehetősen elavult is, hogy közlésére nem vállalkozhatunk.

Éjjel. Ősz után. Sir a hír. Van bizonyos ügyesség, sőt némi hangulatokélté képesség is verseiben, de kevés a mondani valója. Levelében említett egyéb munkáiról pedig csak akkor nyilatkozhatunk, ha a kéziratokat láthatjuk.

Ószi virágok. Sajnálattunkra le kell mondanunk közlésükről.

A XX. században

az amateur-fényképész filmjeit nem a sötét, egészen sötét kamrában fejleszti, hanem világos, kedélyes lakozóházában

Üzemből látható KODAK Ltd. Wien, I. kerület, Graben 29. szám alatt.

Hervadás. Családi kör. Mindkét versciklusnak ugyanazok az éretnyei ugyanazok a hibái. Magyaros nyelvük, a magyar versformák művelése, a nemes eszmék, melyben él, — a versek mellett szólnak, de nyomosan ellenük szól az, hogy bár rokonszenvező lélekkel nézi a természetet, a maga egyéniségét nem tudja a természeti képekbe beleolvasztani s viszont a maga hangulatát sem bírja a természetre ráerásztani. E mellett verseinek úgy tartalmában, mint formájában sok a konvencionális vonás.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztői iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Báli-selyem

m-ként 60 król kezdve, legutolsó újdonságok. Bőrmentve és már elvámolva a házba szállítva. Gazdag mintaválaszték azonnal. 10265

Salvator

Természetes vasmentes Lithion-forrás kúttól hatás vese-, hólyag-, rheuma- és köszvénybántalmaknál, vizeleti nehézségek, cukorbetegségek, a legújabb és emésztési szervek hurtaivánál. 10386 Budapest, főraktár Édeskuty L. urnál.

ST. HUBERTUS

a legjobb likőr BRAUN TESVÉREK-NÉL cég tulajdonosa belatini Braun Géza BUDAPESTEN, a legrégebb magyar likörgyárban készül. (Alapítástól 1839-ben.) Kapható a finomabb fűszer- és csemege-kereskedésekben.

LAMPEL R. könyvkereskedése (WODIANER F. és FIAI) részvénytárs. Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Karácsony, 1904

KARÁCSONY közeledtével, bátrak vagyunk a melyen tisztelt közönség szíves figyelmét felhívni karácsonyi újdonságainkra és a most megjelent karácsonyi könyvjegyzékünkre, melyet kívánatra bárkinek készséggel megküldünk. Ajándéknak legalkalmasabb remek kiállítású díszművek, ifjúsági iratok, képeskönyvek, zeneművek stb. nagy választékban kaphatók.

Könyvkereskedésünk francia, angol, nemet díszművekből és ifjúsági iratokból dúsz raktárt tart.

Bárhol és bárki által hirdettelt mű eredeti bolti árban kapható.

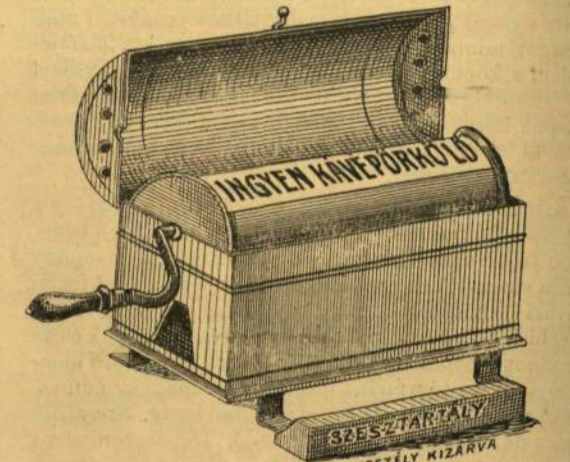
Cegünk országsszerte kiérdemelte a nagy közönség bizalmát s ezentúl is, pontos és előzékeny kiszolgálással igyekszünk e bizalmat öregbíteni.

Becsess megrendeléseit már a közeli napokban kerjük eszközölni, hogy a karácsonyi torlóds ne akadályozhassa a rendelés gyors elintézését.

LAMPEL R. könyvkereskedése (WODIANER F. és FIAI) részvénytársaság BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 21.

PURGO ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR RÉSZEVÉNYTÁRSASÁG Budapest, V., Ferencz József-tér 3. szám. kristályüveg készletek nagy raktára. Mindenemü üveggár háztartások, gazdaságok stb. számára mérsékelt árakon. 10627 Képes árjegyzék ingyen.

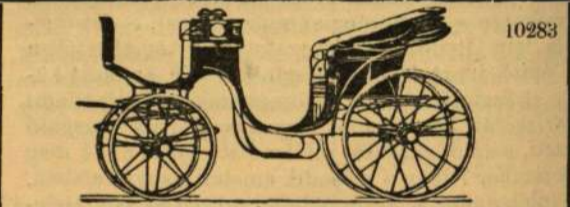
1200 állandó vevőt nyertünk kedvezményünkkel. Szenzációs találmányunk van ellermve a mi kávépörkölő-készletünk, a melynek egyetlen háztartásból sem szabad hiányozni!

INGYEN! 10653 Készletek egyszerű és mégis 70% megtakarítással jár, a mennyiben a pörkölésnél semmit sem veszít erejéből a kávé, mert azt páramentesen pörkölés és hűti. Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi dacára ennek, ingyen küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban elismert fő minőségű itt felsorolt kávéfajtákból külön vagy vegyesen kiválasztja egy 5 kilós postacsomagot utánvétellel megrendel.

- 1 kg. Portorikó-kávé 1.30 frt
1 kg. Gyöngy-kávé finom 1.60 frt
1 kg. Kuba-kávé 1.70 frt
1 kg. finom 1.90 frt
1 kg. Mokka-kávé 1.40 frt
1 kg. finom 1.60 frt
1 kg. legfin. 1.90 frt
1 kg. Arany-Jána-kávé 1.40 frt
1 kg. finom 1.60 frt
1 kg. legfin. 1.90 frt
1 kg. Gyöngy-kávé finom 1.60 frt
1 kg. legfin. 1.90 frt
A kávéhoz csomagolható:
1/4 kg. Mandarin-tea 1.60 frt
1/4 kg. háziarál-tea 1.25 frt
1/4 kg. Császártevére 2.- frt
1 csomag Törmekék -30.- frt
Csélnk ezen kedvezményel vevő közt és bizalmat szerzünk.

Fent említett kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet. Vértési M. és fia kávé- és teakivitteli vállalat Duna-Földváron.

ZSIGMONDI KÁROLY kocsigyártó, Budapest, IX., Imre-utca 3. a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzékét ingyen és bérmentve küld. Museum-körtüri raktárát beszüntette. Használt kocsikat becserél, javításokat elfogad.

Szolid belföldi hangszerek szétküldése legolcsóbb gyári árban.

Közvetlen a forrásnál legolcsóbban lehet vásárolni. Széküldési feltételeim szerint nincsen kockázat, mivel becserélés megengedve, vagy a pénz visszaváltatik. Tanuló-hegedű már frt 2.40, 3.-, 3.50, 4.-, 5.-, 6.-, 8.-, 10.-, 12.-, 14.-, 16.-, 18.-, 20.-, 22.-, 24.-, 26.-, 28.-, 30.-, 32.-, 34.-, 36.-, 38.-, 40.-, 42.-, 44.-, 46.-, 48.-, 50.-, 52.-, 54.-, 56.-, 58.-, 60.-, 62.-, 64.-, 66.-, 68.-, 70.-, 72.-, 74.-, 76.-, 78.-, 80.-, 82.-, 84.-, 86.-, 88.-, 90.-, 92.-, 94.-, 96.-, 98.-, 100.-, 102.-, 104.-, 106.-, 108.-, 110.-, 112.-, 114.-, 116.-, 118.-, 120.-, 122.-, 124.-, 126.-, 128.-, 130.-, 132.-, 134.-, 136.-, 138.-, 140.-, 142.-, 144.-, 146.-, 148.-, 150.-, 152.-, 154.-, 156.-, 158.-, 160.-, 162.-, 164.-, 166.-, 168.-, 170.-, 172.-, 174.-, 176.-, 178.-, 180.-, 182.-, 184.-, 186.-, 188.-, 190.-, 192.-, 194.-, 196.-, 198.-, 200.-, 202.-, 204.-, 206.-, 208.-, 210.-, 212.-, 214.-, 216.-, 218.-, 220.-, 222.-, 224.-, 226.-, 228.-, 230.-, 232.-, 234.-, 236.-, 238.-, 240.-, 242.-, 244.-, 246.-, 248.-, 250.-, 252.-, 254.-, 256.-, 258.-, 260.-, 262.-, 264.-, 266.-, 268.-, 270.-, 272.-, 274.-, 276.-, 278.-, 280.-, 282.-, 284.-, 286.-, 288.-, 290.-, 292.-, 294.-, 296.-, 298.-, 300.-, 302.-, 304.-, 306.-, 308.-, 310.-, 312.-, 314.-, 316.-, 318.-, 320.-, 322.-, 324.-, 326.-, 328.-, 330.-, 332.-, 334.-, 336.-, 338.-, 340.-, 342.-, 344.-, 346.-, 348.-, 350.-, 352.-, 354.-, 356.-, 358.-, 360.-, 362.-, 364.-, 366.-, 368.-, 370.-, 372.-, 374.-, 376.-, 378.-, 380.-, 382.-, 384.-, 386.-, 388.-, 390.-, 392.-, 394.-, 396.-, 398.-, 400.-, 402.-, 404.-, 406.-, 408.-, 410.-, 412.-, 414.-, 416.-, 418.-, 420.-, 422.-, 424.-, 426.-, 428.-, 430.-, 432.-, 434.-, 436.-, 438.-, 440.-, 442.-, 444.-, 446.-, 448.-, 450.-, 452.-, 454.-, 456.-, 458.-, 460.-, 462.-, 464.-, 466.-, 468.-, 470.-, 472.-, 474.-, 476.-, 478.-, 480.-, 482.-, 484.-, 486.-, 488.-, 490.-, 492.-, 494.-, 496.-, 498.-, 500.-, 502.-, 504.-, 506.-, 508.-, 510.-, 512.-, 514.-, 516.-, 518.-, 520.-, 522.-, 524.-, 526.-, 528.-, 530.-, 532.-, 534.-, 536.-, 538.-, 540.-, 542.-, 544.-, 546.-, 548.-, 550.-, 552.-, 554.-, 556.-, 558.-, 560.-, 562.-, 564.-, 566.-, 568.-, 570.-, 572.-, 574.-, 576.-, 578.-, 580.-, 582.-, 584.-, 586.-, 588.-, 590.-, 592.-, 594.-, 596.-, 598.-, 600.-, 602.-, 604.-, 606.-, 608.-, 610.-, 612.-, 614.-, 616.-, 618.-, 620.-, 622.-, 624.-, 626.-, 628.-, 630.-, 632.-, 634.-, 636.-, 638.-, 640.-, 642.-, 644.-, 646.-, 648.-, 650.-, 652.-, 654.-, 656.-, 658.-, 660.-, 662.-, 664.-, 666.-, 668.-, 670.-, 672.-, 674.-, 676.-, 678.-, 680.-, 682.-, 684.-, 686.-, 688.-, 690.-, 692.-, 694.-, 696.-, 698.-, 700.-, 702.-, 704.-, 706.-, 708.-, 710.-, 712.-, 714.-, 716.-, 718.-, 720.-, 722.-, 724.-, 726.-, 728.-, 730.-, 732.-, 734.-, 736.-, 738.-, 740.-, 742.-, 744.-, 746.-, 748.-, 750.-, 752.-, 754.-, 756.-, 758.-, 760.-, 762.-, 764.-, 766.-, 768.-, 770.-, 772.-, 774.-, 776.-, 778.-, 780.-, 782.-, 784.-, 786.-, 788.-, 790.-, 792.-, 794.-, 796.-, 798.-, 800.-, 802.-, 804.-, 806.-, 808.-, 810.-, 812.-, 814.-, 816.-, 818.-, 820.-, 822.-, 824.-, 826.-, 828.-, 830.-, 832.-, 834.-, 836.-, 838.-, 840.-, 842.-, 844.-, 846.-, 848.-, 850.-, 852.-, 854.-, 856.-, 858.-, 860.-, 862.-, 864.-, 866.-, 868.-, 870.-, 872.-, 874.-, 876.-, 878.-, 880.-, 882.-, 884.-, 886.-, 888.-, 890.-, 892.-, 894.-, 896.-, 898.-, 900.-, 902.-, 904.-, 906.-, 908.-, 910.-, 912.-, 914.-, 916.-, 918.-, 920.-, 922.-, 924.-, 926.-, 928.-, 930.-, 932.-, 934.-, 936.-, 938.-, 940.-, 942.-, 944.-, 946.-, 948.-, 950.-, 952.-, 954.-, 956.-, 958.-, 960.-, 962.-, 964.-, 966.-, 968.-, 970.-, 972.-, 974.-, 976.-, 978.-, 980.-, 982.-, 984.-, 986.-, 988.-, 990.-, 992.-, 994.-, 996.-, 998.-, 1000.-, 1002.-, 1004.-, 1006.-, 1008.-, 1010.-, 1012.-, 1014.-, 1016.-, 1018.-, 1020.-, 1022.-, 1024.-, 1026.-, 1028.-, 1030.-, 1032.-, 1034.-, 1036.-, 1038.-, 1040.-, 1042.-, 1044.-, 1046.-, 1048.-, 1050.-, 1052.-, 1054.-, 1056.-, 1058.-, 1060.-, 1062.-, 1064.-, 1066.-, 1068.-, 1070.-, 1072.-, 1074.-, 1076.-, 1078.-, 1080.-, 1082.-, 1084.-, 1086.-, 1088.-, 1090.-, 1092.-, 1094.-, 1096.-, 1098.-, 1100.-, 1102.-, 1104.-, 1106.-, 1108.-, 1110.-, 1112.-, 1114.-, 1116.-, 1118.-, 1120.-, 1122.-, 1124.-, 1126.-, 1128.-, 1130.-, 1132.-, 1134.-, 1136.-, 1138.-, 1140.-, 1142.-, 1144.-, 1146.-, 1148.-, 1150.-, 1152.-, 1154.-, 1156.-, 1158.-, 1160.-, 1162.-, 1164.-, 1166.-, 1168.-, 1170.-, 1172.-, 1174.-, 1176.-, 1178.-, 1180.-, 1182.-, 1184.-, 1186.-, 1188.-, 1190.-, 1192.-, 1194.-, 1196.-, 1198.-, 1200.-, 1202.-, 1204.-, 1206.-, 1208.-, 1210.-, 1212.-, 1214.-, 1216.-, 1218.-, 1220.-, 1222.-, 1224.-, 1226.-, 1228.-, 1230.-, 1232.-, 1234.-, 1236.-, 1238.-, 1240.-, 1242.-, 1244.-, 1246.-, 1248.-, 1250.-, 1252.-, 1254.-, 1256.-, 1258.-, 1260.-, 1262.-, 1264.-, 1266.-, 1268.-, 1270.-, 1272.-, 1274.-, 1276.-, 1278.-, 1280.-, 1282.-, 1284.-, 1286.-, 1288.-, 1290.-, 1292.-, 1294.-, 1296.-, 1298.-, 1300.-, 1302.-, 1304.-, 1306.-, 1308.-, 1310.-, 1312.-, 1314.-, 1316.-, 1318.-, 1320.-, 1322.-, 1324.-, 1326.-, 1328.-, 1330.-, 1332.-, 1334.-, 1336.-, 1338.-, 1340.-, 1342.-, 1344.-, 1346.-, 1348.-, 1350.-, 1352.-, 1354.-, 1356.-, 1358.-, 1360.-, 1362.-, 1364.-, 1366.-, 1368.-, 1370.-, 1372.-, 1374.-, 1376.-, 1378.-, 1380.-, 1382.-, 1384.-, 1386.-, 1388.-, 1390.-, 1392.-, 1394.-, 1396.-, 1398.-, 1400.-, 1402.-, 1404.-, 1406.-, 1408.-, 1410.-, 1412.-, 1414.-, 1416.-, 1418.-, 1420.-, 1422.-, 1424.-, 1426.-, 1428.-, 1430.-, 1432.-, 1434.-, 1436.-, 1438.-, 1440.-, 1442.-, 1444.-, 1446.-, 1448.-, 1450.-, 1452.-, 1454.-, 1456.-, 1458.-, 1460.-, 1462.-, 1464.-, 1466.-, 1468.-, 1470.-, 1472.-, 1474.-, 1476.-, 1478.-, 1480.-, 1482.-, 1484.-, 1486.-, 1488.-, 1490.-, 1492.-, 1494.-, 1496.-, 1498.-, 1500.-, 1502.-, 1504.-, 1506.-, 1508.-, 1510.-, 1512.-, 1514.-, 1516.-, 1518.-, 1520.-, 1522.-, 1524.-, 1526.-, 1528.-, 1530.-, 1532.-, 1534.-, 1536.-, 1538.-, 1540.-, 1542.-, 1544.-, 1546.-, 1548.-, 1550.-, 1552.-, 1554.-, 1556.-, 1558.-, 1560.-, 1562.-, 1564.-, 1566.-, 1568.-, 1570.-, 1572.-, 1574.-, 1576.-, 1578.-, 1580.-, 1582.-, 1584.-, 1586.-, 1588.-, 1590.-, 1592.-, 1594.-, 1596.-, 1598.-, 1600.-, 1602.-, 1604.-, 1606.-, 1608.-, 1610.-, 1612.-, 1614.-, 1616.-, 1618.-, 1620.-, 1622.-, 1624.-, 1626.-, 1628.-, 1630.-, 1632.-, 1634.-, 1636.-, 1638.-, 1640.-, 1642.-, 1644.-, 1646.-, 1648.-, 1650.-, 1652.-, 1654.-, 1656.-, 1658.-, 1660.-, 1662.-, 1664.-, 1666.-, 1668.-, 1670.-, 1672.-, 1674.-, 1676.-, 1678.-, 1680.-, 1682.-, 1684.-, 1686.-, 1688.-, 1690.-, 1692.-, 1694.-, 1696.-, 1698.-, 1700.-, 1702.-, 1704.-, 1706.-, 1708.-, 1710.-, 1712.-, 1714.-, 1716.-, 1718.-, 1720.-, 1722.-, 1724.-, 1726.-, 1728.-, 1730.-, 1732.-, 1734.-, 1736.-, 1738.-, 1740.-, 1742.-, 1744.-, 1746.-, 1748.-, 1750.-, 1752.-, 1754.-, 1756.-, 1758.-, 1760.-, 1762.-, 1764.-, 1766.-, 1768.-, 1770.-, 1772.-, 1774.-, 1776.-, 1778.-, 1780.-, 1782.-, 1784.-, 1786.-, 1788.-, 1790.-, 1792.-, 1794.-, 1796.-, 1798.-, 1800.-, 1802.-, 1804.-, 1806.-, 1808.-, 1810.-, 1812.-, 1814.-, 1816.-, 1818.-, 1820.-, 1822.-, 1824.-, 1826.-, 1828.-, 1830.-, 1832.-, 1834.-, 1836.-, 1838.-, 1840.-, 1842.-, 1844.-, 1846.-, 1848.-, 1850.-, 1852.-, 1854.-, 1856.-, 1858.-, 1860.-, 1862.-, 1864.-, 1866.-, 1868.-, 1870.-, 1872.-, 1874.-, 1876.-, 1878.-, 1880.-, 1882.-, 1884.-, 1886.-, 1888.-, 1890.-, 1892.-, 1894.-, 1896.-, 1898.-, 1900.-, 1902.-, 1904.-, 1906.-, 1908.-, 1910.-, 1912.-, 1914.-, 1916.-, 1918.-, 1920.-, 1922.-, 1924.-, 1926.-, 1928.-, 1930.-, 1932.-, 1934.-, 1936.-, 1938.-, 1940.-, 1942.-, 1944.-, 1946.-, 1948.-, 1950.-, 1952.-, 1954.-, 1956.-, 1958.-, 1960.-, 1962.-, 1964.-, 1966.-, 1968.-, 1970.-, 1972.-, 1974.-, 1976.-, 1978.-, 1980.-, 1982.-, 1984.-, 1986.-, 1988.-, 1990.-, 1992.-, 1994.-, 1996.-, 1998.-, 2000.-, 2002.-, 2004.-, 2006.-, 2008.-, 2010.-, 2012.-, 2014.-, 2016.-, 2018.-, 2020.-, 2022.-, 2024.-, 2026.-, 2028.-, 2030.-, 2032.-, 2034.-, 2036.-, 2038.-, 2040.-, 2042.-, 2044.-, 2046.-, 2048.-, 2050.-, 2052.-, 2054.-, 2056.-, 2058.-, 2060.-, 2062.-, 2064.-, 2066.-, 2068.-, 2070.-, 2072.-, 2074.-, 2076.-, 2078.-, 2080.-, 2082.-, 2084.-, 2086.-, 2088.-, 2090.-, 2092.-, 2094.-, 2096.-, 2098.-, 2100.-, 2102.-, 2104.-, 2106.-, 2108.-, 2110.-, 2112.-, 2114.-, 2116.-, 2118.-, 2120.-, 2122.-, 2124.-, 2126.-, 2128.-, 2130.-, 2132.-, 2134.-, 2136.-, 2138.-, 2140.-, 2142.-, 2144.-, 2146.-, 2148.-, 2150.-, 2152.-, 2154.-, 2156.-, 2158.-, 2160.-, 2162.-, 2164.-, 2166.-, 2168.-, 2170.-, 2172.-, 2174.-, 2176.-, 2178.-, 2180.-, 2182.-, 2184.-, 2186.-, 2188.-, 2190.-, 2192.-, 2194.-, 2196.-, 2198.-, 2200.-, 2202.-, 2204.-, 2206.-, 2208.-, 2210.-, 2212.-, 2214.-, 2216.-, 2218.-, 2220.-, 2222.-, 2224.-, 2226.-, 2228.-, 2230.-, 2232.-, 2234.-, 2236.-, 2238.-, 2240.-, 2242.-, 2244.-, 2246.-, 2248.-, 2250.-, 2252.-, 2254.-, 2256.-, 2258.-, 2260.-, 2262.-, 2264.-, 2266.-, 2268.-, 2270.-, 2272.-, 2274.-, 2276.-, 2278.-, 2280.-, 2282.-, 2284.-, 2286.-, 2288.-, 2290.-, 2292.-, 2294.-, 2296.-, 2298.-, 2300.-, 2302.-, 2304.-, 2306.-, 2308.-, 2310.-, 2312.-, 2314.-, 2316.-, 2318.-, 2320.-, 2322.-, 2324.-, 2326.-, 2328.-, 2330.-, 2332.-, 2334.-, 2336.-, 2338.-, 2340.-, 2342.-, 2344.-, 2346.-, 2348.-, 2350.-, 2352.-, 2354.-, 2356.-, 2358.-, 2360.-, 2362.-, 2364.-, 2366.-, 2368.-, 2370.-, 2372.-, 2374.-, 2376.-, 2378.-, 2380.-, 2382.-, 2384.-, 2386.-, 2388.-, 2390.-, 2392.-, 2394.-, 2396.-, 2398.-, 2400.-, 2402.-, 2404.-, 2406.-, 2408.-, 2410.-, 2412.-, 2414.-, 2416.-, 2418.-, 2420.-, 2422.-, 2424.-, 2426.-, 2428.-, 2430.-, 2432.-, 2434.-, 2436.-, 2438.-, 2440.-, 2442.-, 2444.-, 2446.-, 2448.-, 2450.-, 2452.-, 2454.-, 2456.-, 2458.-, 2460.-, 2462.-, 2464.-, 2466.-, 2468.-, 2470.-, 2472.-, 2474.-, 2476.-, 2478.-, 2480.-, 2482.-, 2484.-, 2486.-, 2488.-, 2490.-, 2492.-, 2494.-, 2496.-, 2498.-, 2500.-, 2502.-, 2504.-, 2506.-, 2508.-, 2510.-, 2512.-, 2514.-, 2516.-, 2518.-, 2520.-, 2522.-, 2524.-, 2526.-, 2528.-, 2530.-, 2532.-, 2534.-, 2536.-,

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár.
STOWASSER J.
 udvari hangszergyára, a m. kir. zenekadémiára és a hadsereg szállítója. 10736

Budapest, Lánchíd-utca 5.

Ajánlja saját gyárában készült általános elismert legjobb különleges (specialitások) fa-, rez-, fuvó- és vonós-hangszereit, czimbalmokat.

Harmoniumok.

Legnagyobb raktár és gyár. a Rákóczi javított tárogató egyedül feltalálója.

Képes árjegyzék az összes hangszerekről ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Valódi tajték- és borostyán-árúk.
 Nem bazár- vagy vásári áru.

Valódi tajték szivar-szipka, egyenes alak, valódi borostyán szopókával, kb. 8 cm. hosszú, tokban 1 frt 25. Ugyanaz, a legfinomabb kivitelben, 10 cm. hosszú, tokban 1 frt 75. Ugyanaz, cigarettá részére, 8 1/2 cm. hosszú, tokban 1 frt.

Valódi tajték szivar-szipka hajlított alak, lóval és valódi borostyán szopókával, kb. 8 cm. hosszú, tokban 1 frt 50. Ugyanaz, egészen finom kivitelben, lóval, 11 cm. hosszú, tokban 3 frt 50. — Ugyanaz, egyenes alak, legfin. kivitelben, tokban 5 frt 50.

Szivar-szipka valódi erüsthől, valódi borostyán szopókával, 7/8 cm. hosszú, tokban 2 frt. Ugyanaz, kb. 8 1/2 cm. hosszú, tokban 2 frt 50. Ugyanaz, cigarettá részére, 7 cm. hosszú, tokban 1 frt 40.

Elegáns félhosszú pipa, megfeszít, szarú szopókával, valódi tajték fejjel elegáns fedéllel, a fej börtartóiban 82 cm. hosszú 1 frt 80.

Legnagyobb választék található árjegyzékemben. Széküldi utánvéttel.

KONRAD JÁNOS első órágyár és kivitel-ház Brúxben 1346. sz. (Csehország).

Nagy képes árjegyzékem 1000-nél több ábrával kívánatra bürkölve ingyen és bérmentve küldöm. 10741

Se erő, se hatalom meg nem akadályozza a **48** megmutatja az „Üstökös”

Párizs világhírlapja „Grand Prix” 1900.
KWIZDA FERENCZ JÁNOS
 es. és kir. osztrák-magyar, kir. román és bolgár hercz. udv. szállító, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid

csász. és kir. szabadalmazott mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 kor. 80 fill. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb elő- és utó-erősítői, sok me-revségétől stb. az idomításnál kiváló munkára képezi a lovakat. 10680

Kwizda-féle Restitutions-fluid csak a mellékelt ved-jeggyel valódi. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. Főraktár: Török József gyógyszerész. Budapest, Király-u. 12., Andrassy-út 26.

8 napi próbára küldöm valódi solingeni hajnyíró-gépet 2 frt 50 kr. utánvét mellett és kötelezem magamat meg nem felelés esetén 8 napon belül visszavenni és a pénzt visszaküldeni. A hajnyírógép 16 cm. hosszú, 32 foggal, a legjobb acélból és finom nikellezzel van, 3 toló-fésszel, 3 féle hajnyírára van berendezve: 3 mm., 7 mm. és 10 mm., kettős csavarral, biztonsági forgóval és tartalék rugóval van ellátva. Ára finom cartonban használati utasítással együtt, úgy, hogy mindenki azonnal nyírhat vele 2 frt 50 kr. Legjobb minőségű fedett rugóval frt 2.75. Szakállnyíró-gép 2 frt 75 kr. Lónyíró-olló vagy kutyanyíró-olló 2 frt. Biztonsági borotváló készülék frt. 1.75. Utánvét mellett széküldi csak: Latzner Leó gyári raktára, Wien, I. 28., Wollzeile 31. szám. 10678

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

A Kalap-király 10521
 3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert specialista. Kossuth Lajos-utca végén, Eskü-út, Klótid-palota.

Mindenütt, minden gyógytárban kapható. A hátsban és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismerve

Thierry A. gyógyszerész balszama.

Legjobb hatású rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségekben, mint felbőgés, gyomorégés, székrekedés, sav képződés, teltségérzet, gyomorfájdás, gyengeségi állapot, felfúvódás stb. stb. Működik mint gőrcs- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntető, nyálkoldó és tisztító szer.

Postán legkevesebb széküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.

Kicsinybeni eladásnál a raktárban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 kettős üveg 60 fillér.

Ügyeljenek az egyedüli törvényileg bejegyzett zöldségesre: „Ich dien.” Egyedül ez valódi.

Ezen védjegy utánzás, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balszam-gyártmányok viszonlatadása törvényileg tilva van. 10672

Thierry A. gyógyszerész Centifolia-kenőse
 fájdalomszüntető, puhító, oldó, hűző, gyógyító stb. Legkisebb postai széküldés 2 tégely 3 K 60 fillér. Kicsinybeni eladásnál a raktárban 1 K 20 fillér tégelyenként. Főraktár: Budapest: Török J. dr. Egger L. I. gyógyszerész-tára; Lugoson Vértess. Közelben deákcsok cizmeközl. „Schutzengel Apotheke” des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Az őszeg előzetes beki-dése esetén a szállítás egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvételt pótdíj is meg-takarítható, így ajánlatosabb az őszegket előzetesen utalványozni és a megrendelés a szelvényen eszközölni és a pontos címet megadni.

BEICZAY BÉLA
 mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő
 Budapest, VII., Csányi-utca 3. szám, saját házában.
 TELEFON 29-05. 10700

Raktárban kapható saját készítményű finom mézeskalács, fehér és diszitett viaszgyertya, méz, fehér és sárga viasz, legjobb minőségű viaszma z kicsinyben és nagyban.

Sürgőnyczim Cartonage. **DAVID KÁROLY ÉS FIA** Telefon szám 41-48.

doboz-papíraru és szab. fémkapocsgyára
 Budapest, I., Mészáros-utca 38. szám. 10651

Gyárt: Papírtányért, hon-boniert és jardinet-dobozokat. Sajtott kerek dobozokat, légmentesen elzárható, összehajtható dobozokat pólyák kötgypapot, stb. csomagolásra. Híntődobozok, valamint húzott lemez-esővek tetszés szerinti nagyságban. Teásdobozok 1/4 kilogr.-tól 10 kilogr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. Szekrénycsipke és köpöladáppapír legújabb szín és kivágásban.

Allandó kiállítás a fenti cikkekkel a városligeti iparcarnokban megtekinthető.

PARÁDI ÜVEGYÁR RAKTÁRA
GÖRÖG ISTVÁN
 BUDAPEST
 M. ker. Kossuth Lajos utca 15. sz.
 Nagy választék mindenféle üvegekben. Azzali készletek stb.

SERAIL-ARCZENŐCS,
 mely az arozot tisztítja, fehéríti és bársonypuhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!
 Serail-szappan | kitűnő toillet szappanok
 Epe-szappan | a kenés használatához.
 Serail-öröme. Nappali használatra. Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.

Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerész-tárban. 10625
 Kapható továbbá készítmény ROZSNYAY MATYAS gyógyszerész-tárban. Aradon, Szabadságtér, valamint minden más gyógyszer-tárban.

Kováts Béla
 kocsigyártó
 Budapest, V., Lát-pót-körút 3.
 Ajánlja ugyanon berendezett modern hűtő raktárát.

Alapított 1886. Képes árjegyzék bérmentve

Kinematograph. Nagyon érdekes gyermekek és felnőttek részére.

Mint „Laterna magica” is használható, 38 cm. magas, 3 színes képszalaggal (Films) és 12 üvegképpel, petroleumlámpával, reflektorral és használati utasítással együtt dobozban 8 frt 50. Ízzát a kinematograph a fiatalok és öregek által szívesen látott 616 képek a fura varázsolhatók. Szerkezete igen pontos és egyszerű, úgy hogy minden gyermek könnyen kezelheti. Közelről megrendelhető:

KONRAD JÁNOS
 első órágyárban, Brúx 1270. (Csehország).

Gazdagon illusztrált árjegyzékek kinematograph, laterna magica, gőzgépek, mech. játékszerekről stb. kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 10721

MATTONI-FÉLE
GISSHUBLER
 TERMÉSZETES SAVANYÚ-KUT

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részv. társ.
 Irodái: VI. ker., Andrassy-út 5. (saját házában).

Beírtott részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarékbetét könyvecskék és pénztári jegyek ellenében 4%-os kamatozással, valamint folyó számlában (check-számlán). A 10%-os betétkamra-ától az intézet fizeti. Le-számitolt váltókat, előlegeket nyújt értékpapirokra. VÁLTÓ-ÜZLETET megbizásból teljesíti mindenféle értékpapírok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett a foglalkozik minden a váltóüzletek keretében tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délután 1/9-1/21-ig, délután 1/25-ig.

Magyar kir. osztályszorgjegyek főelarisító helye IV., Ferencz-teret 2. szám. Kézi zálogüzletei: IV., Károly-körút 18., IV., Ferencz-teret és Irányi-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-körút 2., Üllői-út 6. sz.

Calderoni és Társa
 Budapest, 10701
 Váci-utca 1 és Kishid-u. 8.
 Szalon-lornettek. Színházi, katonai, vadász- és verseny-látócsövek alumíniumból, legújabb szerkezettel.

Zeiss, Busch és Goerz-féle prisms távcsövek. Finom szemüvegek és orrcsípítők tartós és csinos foglaltványokban.

Terem- és ablakhőmérők, gazdaságokban nélkülözhetetlen maximal, minimal-hőmérők, higany- és Aneroid legslúlymérők, esőmérők, hygrométerek, hitelesített szesz- és bor- és mustmérők.

Fényképezési készülékek műkedvelők, turisták stb. számára.

Legjobb spiritus-lámpák
 fűtő és főző 10654
 petroleum-kályhák.

Salonpetroleum csak I-ső rendű.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve.

Brünner Testvérek
 petroleum-, gáz- és villany-lámpa gyár.
 Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények
 már annyira ismeretesek és kedveltek, hogy tulajdonképen nem szorulnak további ajánlásra; már huszonöt év óta a gyermekek kedvenc játéka, amely alkalmas kiegészítőszekrények által mindig érdekesebbé és tanulságosabbá alakítható. Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépítőszekrény a gyorsan kedvelté vált és szabadalmazott

Horgony-Hidépítőszekrények
 által is természetesen kiegészíthető, úgy hogy a gyermekek ilyen szekrény hozzá-vásárlása után pompás vashidakat is felállíthatnak. Bővebbet találunk a sz. képes építőszekrény-árjegyzékben, amely kívánatra készségesen beküldetik és amely számtalan felette érdekes bírálatot tartalmaz a st. lousi világhírlapjáról.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények és Horgony-Hid-építőszekrények, valamint a Horgony-Mozsalk és egyéb felette érdekes rakási-játékok — 75 f., 1 K 50 f., 3 kor. és azon felülí áron minden finomabb játékszerleletben kaphatók. Bevásárláskor azonban a sok hamisítvány miatt igen óvatossá legyünk és olyan szekrényt, amely a híres „Horgony” védjeggyel ellátva nincsen, mint hamisítat visszautasítsunk, mert oktan volna, jó pénzt sillány utánazatért kidobni. A ki zenekedvelő, az kérjen árjegyzéket a híres Imperator és Libellion zenítő károl.

Richter F. Ad. és Társa,
 kir. udvari és kamarai szállítók.

Iroda és raktár: Bécs, I., Operngasse 16.
 Gyár: Bécs, XIII/1 (Hietzing).

Rudolstadt, Nürnberg, Oltén, Rotterdam, Szt.-Péterváry, New-York.

Elektromos világítás és erőátviteli berendezések, egyenáramu, váltakozó és forgó áramra. Elektromos távolsági, városi, bányá- és iparvasutak. Dinamogépek, elektromotorok, transzformátorok és áramátalakítók, daruk és szivattyúk; felvonók, szellőztetők, továbbá elektromos gépek és teljes berendezések a karbidgyártáshoz.

Áramszámlálók, vívlámpák, mérőkészülékek.
 Lakások és épületek elektromos világítási berendezése.

Vas-, aczel- és érczöntvények építési és gépészeti czélokra.

Kéregöntésű vasuti kerekék és keresztvezékek különleges vasból, első-rangu, helyierdekt elektromos és keskenyvágnány vasutak számára

Hengerszkek és malomberendezésekhez szükséges tárgyak.

Áprító gépek közüzők és Sattler-féle lécező golyómalomok

Turbinák, szilipiek és csővezetékek. Papír és cellulóze gyártásra szolgáló gépek.

Vasuti kocsk első-rangu, helyierdekt elektromos és keskenyvágnány vasutak számára.

Vasuti kocsialkatrészek, csapágyak (Korbuly és Katona-Varga szabadalma).

Forgó korongok, tolópadok és kitérők. Daruk kézi-, gőz-, petroleum- vagy elektromos erővel való hajtásra.

Transzmissziók, Gázmotorok, kotró-, generátor- és világító gépek 1000 lóerőig és azon túl. Petroleum-, Benzín- és Spiritus-motorok és Lokomobilok Bánki-féle vízbefec-kendezéssel. Fűstémisztő készülékek. Vízszűrők. 10150

RETHY BÉLA
 GYOGYSZERÉSZ
 PEMETEFÜZÜKORKA
 BEKÉSCSABÁN
 ÁRA 60 fillér.

MATTONI-FÉLE
GISSHUBLER
 TERMÉSZETES SAVANYÚ-KUT

KIRNER JÓZSEF es. és kir. udv. puskaműves, az olasz király 6 félének udvari szállítója, BUDAPESTEN raktára: IV., Bécsi-utca 2. gyára: Rózsá-utca 7.

Dűsan ellátott raktár legújabb szerkezettű kettős vadász-egyverekből, golyófegyverek, amerikai Winchester szerítés ismételt fegyverek, forgópisztyók, szalonfegyverek és pisztolyok, töltények és vadász-szerkekből, melyek jószágért kezeskedik. — (Alapított 1808. évben.)

Calderoni és Társa
 Budapest, 10701
 Váci-utca 1 és Kishid-u. 8.
 Szalon-lornettek. Színházi, katonai, vadász- és verseny-látócsövek alumíniumból, legújabb szerkezettel.

Zeiss, Busch és Goerz-féle prisms távcsövek. Finom szemüvegek és orrcsípítők tartós és csinos foglaltványokban.

Terem- és ablakhőmérők, gazdaságokban nélkülözhetetlen maximal, minimal-hőmérők, higany- és Aneroid legslúlymérők, esőmérők, hygrométerek, hitelesített szesz- és bor- és mustmérők.

Fényképezési készülékek műkedvelők, turisták stb. számára.

Legjobb spiritus-lámpák
 fűtő és főző 10654
 petroleum-kályhák.

Salonpetroleum csak I-ső rendű.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve.

Brünner Testvérek
 petroleum-, gáz- és villany-lámpa gyár.
 Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3.

RETHY BÉLA
 GYOGYSZERÉSZ
 PEMETEFÜZÜKORKA
 BEKÉSCSABÁN
 ÁRA 60 fillér.

MATTONI-FÉLE
GISSHUBLER
 TERMÉSZETES SAVANYÚ-KUT

KIRNER JÓZSEF es. és kir. udv. puskaműves, az olasz király 6 félének udvari szállítója, BUDAPESTEN raktára: IV., Bécsi-utca 2. gyára: Rózsá-utca 7.

Dűsan ellátott raktár legújabb szerkezettű kettős vadász-egyverekből, golyófegyverek, amerikai Winchester szerítés ismételt fegyverek, forgópisztyók, szalonfegyverek és pisztolyok, töltények és vadász-szerkekből, melyek jószágért kezeskedik. — (Alapított 1808. évben.)

Calderoni és Társa
 Budapest, 10701
 Váci-utca 1 és Kishid-u. 8.
 Szalon-lornettek. Színházi, katonai, vadász- és verseny-látócsövek alumíniumból, legújabb szerkezettel.

Zeiss, Busch és Goerz-féle prisms távcsövek. Finom szemüvegek és orrcsípítők tartós és csinos foglaltványokban.

Terem- és ablakhőmérők, gazdaságokban nélkülözhetetlen maximal, minimal-hőmérők, higany- és Aneroid legslúlymérők, esőmérők, hygrométerek, hitelesített szesz- és bor- és mustmérők.

Fényképezési készülékek műkedvelők, turisták stb. számára.

Legjobb spiritus-lámpák
 fűtő és főző 10654
 petroleum-kályhák.

Salonpetroleum csak I-ső rendű.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve.

Brünner Testvérek
 petroleum-, gáz- és villany-lámpa gyár.
 Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3.

RETHY BÉLA
 GYOGYSZERÉSZ
 PEMETEFÜZÜKORKA
 BEKÉSCSABÁN
 ÁRA 60 fillér.

MATTONI-FÉLE
GISSHUBLER
 TERMÉSZETES SAVANYÚ-KUT

KIRNER JÓZSEF es. és kir. udv. puskaműves, az olasz király 6 félének udvari szállítója, BUDAPESTEN raktára: IV., Bécsi-utca 2. gyára: Rózsá-utca 7.

Dűsan ellátott raktár legújabb szerkezettű kettős vadász-egyverekből, golyófegyverek, amerikai Winchester szerítés ismételt fegyverek, forgópisztyók, szalonfegyverek és pisztolyok, töltények és vadász-szerkekből, melyek jószágért kezeskedik. — (Alapított 1808. évben.)

Calderoni és Társa
 Budapest, 10701
 Váci-utca 1 és Kishid-u. 8.
 Szalon-lornettek. Színházi, katonai, vadász- és verseny-látócsövek alumíniumból, legújabb szerkezettel.

Zeiss, Busch és Goerz-féle prisms távcsövek. Finom szemüvegek és orrcsípítők tartós és csinos foglaltványokban.

Testesség, Kövértestűség.

Hogy nyúlánkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk a **Pilules Apollo-t**, mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen betartható gyógyszer elhajtja a túlságos embonpoint csahatatlannal és biztosítja rövid idő alatt a kövértestűség gyógyulását mind a két nemnél.

Ez a tika minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalos alakját megakarja őrizni. Egy üvegecske ára utasítással együtt K 6.45 bérmintve, utánvétellel K 6.75.

J. Ratié, Pharmicien, 5, Passage Verdeau, Paris (9e).

Raktár Berlinben: **B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.**

Ausztria-Magyarországban: **Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. 10620**

Kúnz József és Társa

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK SZERB KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

NJR. KIVÁLTSÁGOS NAGYKERESKEDŐK

VÁZSON, ASZTALNEMŰEK, KÉSZ FEHÉRNEMŰEK,

MENYASSZONYI KELENGYÉK.

FÜGGÖNY, ÁGYTAKARÓ ÉS SZÖNYEGARU RAKTÁRA.

BUDAPEST, V. DEÁK-TÉR 1sz.

ALAPITVA: 1802.

ÁLLAMI ARANY ÉREM 1896 JURY TAG

BRONZE ÉREM PÁRIS 1900.

Karácsonyi occasio!

10708

VASÁRNAPI UJSÁG

51. SZ. 1904. (51. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, DECEMBER 18.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egész évre 24 korona fél évre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona fél évre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egész évre 10 korona fél évre 5 * Külföldi előfizetésekre a postaiag meghatározott viteldíj is esetlendő.

VÁMBÉRY EMLÉKIRATAIBÓL.

LONDONBAN most jelentek meg Vámbéry Ármín emlékiratai.* Az angol ujságok hasábas cikkeket szentelnek a kétkötetes mű ismertetésének és újabb tanulságos kötetet lehetne kikerekíteni a méltatásból, a melyben világhírű hazánkfiának küzdelmeiben és eredményekben egyaránt gazdag életfolyását részletesen ismertetik. Érthető az angol közönség szokatlan érdeklődése, mert Vámbéry, ámbár tisztán magyar nemzeti ideálokkal a lelkében kelt úttörő pályájára és későbbi munkásságára is nagy szolgálatokat tett a hazai tudományosságunk: az európai és ázsiai Kelet dolgainak páratlan ismeretével, és ismeretekkel alapuló tanácsaival elismert érdemeiket szerzett az angol világbirodalom politikája körül. Emlékiratai, életének e lebilincselő ösztönözéssel megírt vallomása, rövid idő múlva magyarul is megjelennek, a magyar vonatkozások tetemes kibővítésével. Az itt közölt két mutatóvány elseje a készülő magyar kiadás anyagából Vámbéry ifjúkorának a szabadságharc idejére eső szakát ismerteti, abban a teljes világításban, hogy e kiadásban először fog az olvasó elé tárulni, második pedig önálló fejezet a most megjelent angol kiadásból.

megpróbáltatások napjaiban és elzokogta rajta minden keserűségét. Ennél a sirdombnál történt meg az az elhatározása, hogy elveti mankóját, a melyet addig a bal hóna alatt hordott s a mely kettős bajának volt okozója: kihívta maga ellen tanulóitársai csufolódásait és nagyon rongálta a ruháját. Eltökélt hát, hogy rövid botra támaszkodva jár ezentúl az élet útjain. Fiatalos hiúságának felfolbanásában, édes atyja sírkövén törté össze a mankót és nehéz szívvel, de nem kevésbé nehéz léptekkel, szinte fellábon ugrálva, tért vissza a városba. Eleinte mód nélkül nehezére esett a járás, de tizenöt éves korában megerősödve már és a hiúságtól is ösztönözve, tülesett ezen a nehezégen is. Jobban sántított ugyan, mint annak előtte, de megszabadult a mankótól s büszkén meg-megforgatva ujjai közt pálcáját, könnyű máhával és eminsens bizonyítványal hagyta oda bánatának tanyáját: Szent-György városát.

Édes anyja tanácsa szerint ezúttal nem a szegényes szülői háznál, hanem anyai részről való morvaországi rokonainál, Lundenburg városában volt eltöltendő a vakáció. Igen ám, de a míg oda ért, sok viszontagságon kellett még átgázolnia. Üres zsebbel ért Pozsonyba és az emlékiratok lebilincselő érdekességgel mondják el, hogyan tette meg az utat Pozsonytól Bécsig egy gyorskocsi szénás saraglyájában, hogyan szerezte meg Bécsben a pénzt a tovább utazásra és hogyan ért végezetül Lundenburgba, a melyet akkor a világi távolabb eső részének tekintett, mint évek múltán Közép-Ázsia karaván-állomásait.

Pár napos bécsi tartózkodásának részletei közt kedvességével és mulatsággal voltával különösen érdekes az, a mely arról szól, hogy a gyermek Vámbéry hogyan látta meg először és hogyan jutott érintkezésbe V. Ferdinánddal. Napközben — beszél — nyakamba vettem a várost és sorra bámultam a ragyogó utcákat. Béna voltam és szegényes külsőm részvétet keltett irántam a járókelők közt s akárhányszor megessét, hogy egy-egy jólelkű ember a zsebébe nyúlt és pár garast nyomott a markomba szánakozása jeléül. A régi bástyákon csatangoltam egyszer, a mikor megbők az újjával egy ilyen alkalmi jótévőm és figyelmeztet, hogy amott sétál a császár, siessek oda, kapok majd tőle szép alamizsnát. És a következő perczben csakugyan színről-szinre láthattam a jó Ferdinánd császárt, Magyarország királyát.

VÁMBÉRY ÁRMÍN 22 ÉVES KORÁBAN.

A pozsonyi tanuló évek.

A nagy idők az ősi koronázó városban, Pozsonyban érték az ifjút. Szent-györgyi diákkorának második évében érlelődött meg benne az elhatározás, hogy odahagyja a kis város gimnáziumát, mely annyira nélkülözését, megaláztatását látta és Pozsonyba megy. A nagyobb városban, úgy gondolta, több módja lesz a tanulásban és több alkalmat talál a megélhetésre. Csak egyért vonzotta vissza nyomorúságának tanyájára a gyermeki kegyelet s ez atyjának a szent-györgyi temetőben levő sírja volt, a melyet fel-felkeresett a legsúlyosabb

* The Story of my Struggles (Küzdelmeim története). The Memoirs of Arminius Vambéry, Professor of the Oriental Languages in the University of Budapest. With Photogravure and other Portraits. 2 Vols. T. Fisher Unwin.

Villanyos zseblámpa.

Könnyű nyomásra azonnal világos villanyos fény sugárzik. Teljesen veszélytelen. Könnyen és kényelmesen zsebben hordható. E lámpát évekig lehet használni, mivel a kéreggett batteriát újjal lehet pótolni. Ára teljesen feltárazza 3 h. fényerővel 4 k. Fő-batteria darabonként 1 k. Előre-feltes és utánvétellel. 2974

J. KÖNIG,
Wien, VII., Westbahnstrasse 36.

Tornaszér

egy a hadsereg, mint iskolák részére készen vagy megrendelés szerint kapható.

Lopos Gyula

tornaszér-készítőnél
Budapest, III. ker.,
Zeigmond-u. 102.
Arjegyzék kívánatra megküldetik. 10580

Soványosság.

A leghatékonyabb által készített szer a **Dr. William Hartley** tanács szerkezelt erőteljes, csodálatos tartós száj tisztító, szájnyugtató, szájnyugtató és gyomorjavító szer. Kétségbe sem hozható. Hölgyek remek keblet, 6 hét alatt 20 kiló gyarag odaszor: jótékony. Vérszűrés, tisztító-erővel minden országból. Dobozonként 1 frt 40 kr. Haszn. utasításokkal. **F. Richter, Zeisler Mór O. P. Budapest, VI. Fiumenekert-utca 61. II. 20. 10794**

Olcso cseh ágytoll!

3 kiló: új foszított 9.00 K, jobh 12 K, fehér pelyhesítva foszított 18 K, 24 K, hófehér pelyhesítva foszított 30 K, 36 K. Szállítás portamentos, utánvétellel. A kiserítés és visszavétel portamentóterítés ellenében megígölölk. 10011 **Benedikt Szechsel, Lobos 279, Post Pilsen, Böhmen.**

SZÉNÁSY HOFFMANN ÉS TÁRSA

selyemáruháza
BUDAPEST, IV. KER., BÉCSI-UTCZA 4. SZ.

A KARÁCSONYI NAGY ALKALMI VÁSÁR

mélyen leszállított árak mellett
november 14-én kezdődik és december végéig tart,
mely alkalommal a raktáron levő árak feltűnő olcsó árak mellett adtnak el. Többek között:

Mosóbáronyok mtrj. 48 krtól	Ospikeruhák	12 — frttól
Mintázott japán liberti-selyem	Sima liberti szablime	mtrje. 75 kr.
Mintázott fekete szalmak	Louisine brillante	75 *
Nehéz skót louisinek	Valódi japán kaikis	85 *
Fekete nehéz suhogó reklám-taffota	Nehéz suhogó reklám-taffota minden színben	1.28 *

Óriási választék blouse-selyemmaradékokban, nagymennyiségű juponselyemmaradék feltűnő olcsó árban.
Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

SZÉNÁSY, HOFFMANN ÉS TÁRSA

selyemáruháza
BUDAPEST, IV. KER., BÉCSI-UTCZA 4. SZ.

Villamfelszerelési vállalat.

10608
Villamos világítás és motorok, telefon, hírszögny és villámhárítók szakszerű berendezését a biztonsági szabályok szerint eszközi
Id. RIEDER OTTO
BUDAPEST,
IV., Irányt-utca 20. sz. (Király-bazár.)

JÓLYAÁLLATOS MANDULA KORPA ARC ÁPOLÁSRA LEGJOBBAN BEVÁLT SZER

MOTSCH A. ÉSTÉ,

BÉCS
X/3 QUELLENG. 116 SZ.
és L. LUZECK 3. SZ.

Próba-babákat

minden kívánt nagyságban, legújabb és legszebb alakban, magánhasználatra is ajánl 10737
A. Ramharter's Nfg. PETER PEHAM
próba-baba műterme,
Wien, Goldschmidg. 10.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SZÉP

melékkeseteket kaphat mindegyik kinek nagy ismeretlege van. Tisztelettel kérem, hogy a következő címre: **Antoine Bureau des Merkur Manheim, Baden, Postatűk 351.**

ELSŐRENDŰ ACÉLARÚK.

Zsebkésesek szaraból, tek-nősbékából, elefántcsontból és gyöngyárból 15, 25, 35, 45, 60 kr., olíval 85 kr., 1 frt, 1 frt 20 kr.
Borotváló a legjobb angol esztacéllal, használata kényes, homorúra elestive szolid kivitelben 75 kr. 1 frt és 1.20
Hajvágógép, francia systema, 2 ujezűstíltólható fésűvel 3, 7, 10 mm. vágással, különösen gyermekes családoknál használatos, mert a kölség már egy fél év alatt megterül. Használatra készen, könnyű kezelés, a minőség 3 frt 50 kr., szakvágógép, 1 mm. vágással 2 frt 80 kr.; 10-és kutyavágóolló, nélkülözhetetlen 10-és kutyavágóollóknak, a minőség 5 frt, 11a minőség 3 frt 50 kr. Megrendelhető

KONRAD JÁNOS első óragyárában és kivitel-házában, Brűx 1353. sz. (Csehország).
Nagy képes árjegyzék 1000-nél több ábrával kívánatra ingyen és bérmentve. 10743

DIVATOS! TÉL 1904. ELEGÁNS!

Az idény nagy divatja

Amerikai Női Bluz

színes- és fehér mosható «Viyella», «Angora» és «Tatteraal» fanelből. Mérték szerint gyönyörű kivitelben készíti 10713

VÁRADY BÉLA, BUDAPEST

IV., Kishid-utca 9.

Mindenki kérjen mintákat és divatképet, melyet ingyen és bérmentve küld a czég.